

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

ΑΘΗΝΑ 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α΄ Μέρος	4
Α. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	4
Β. ΣΚΟΠΟΘΕΣΙΑ	6
Γενικός σκοπός	6
Γενικοί στόχοι	6
Ειδικοί στόχοι	7
Προσδοκώμενα αποτελέσματα.....	7
Γ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ – ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ	8
Δ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΛΑΙΣΙΩΣΗ – ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΑΘΗΣΗΣ.....	9
Ε. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	11
Β΄ Μέρος.....	12
Αναλυτική Απεικόνιση του Προγράμματος Σπουδών.....	12

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Α΄ Μέρος

Α. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το θέατρο ως πολιτισμικό φαινόμενο, ως μορφωτικό αγαθό και διαδικασία δράσης, συμβάλλει στην ανάπτυξη της προσωπικότητας των συμμετεχόντων/-ουσών – μαθητών/-τριών, ενώ η παιδαγωγική του αξία καθιστά επιτακτική την ανάγκη δυναμικής παρουσίας του μαθήματος της Θεατρικής Αγωγής στα Προγράμματα Σπουδών. Προς αυτή την κατεύθυνση η Θεατρική Αγωγή στην εκπαίδευση αναπτύσσεται υπό το πρίσμα των σύγχρονων αντιλήψεων του επιστημονικού κλάδου της Παιδαγωγικής του Θεάτρου, που κατά τις τελευταίες δεκαετίες αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο.

Βασικοί στόχοι της Παιδαγωγικής του Θεάτρου, μεταξύ άλλων, είναι: η διερεύνηση της ανάπτυξης της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών/-τριών, η καλλιέργεια του αισθητικού (θεατρικού, καλλιτεχνικού) κριτηρίου, η επαφή τους με τις αξίες του πολιτισμού και η ανάπτυξη συλλογικής και συνεργατικής συνείδησης στη σχολική κοινότητα.

Το θέατρο στην εκπαίδευση συνιστά πολυδιάστατη πραγματικότητα με ετερόκλητα, συχνά, στοιχεία, που αντιστοιχούν στις ποικίλες όψεις του θεάτρου ως πολιτισμικού φαινομένου, καλλιτεχνικού και κοινωνικού γεγονότος, μέσου επικοινωνίας και έκφρασης, προϊόντος πολιτιστικής δημιουργίας και αγωγής του κοινού. Εντασσόμενη στο εκπαιδευτικό σύστημα, η Θεατρική Αγωγή συμβάλλει στην εμπέδωση των ανθρωπιστικών αρχών και αξιών, θεμελιωδών εννοιών, κοινωνικών γνώσεων και δεξιοτήτων και προσωπικών εμπειριών, που στο σύνολό τους προάγουν, καλλιεργούν και διαμορφώνουν τον ψυχικό και πνευματικό κόσμο των μαθητών/-τριών.

Η Θεατρική Αγωγή διαμορφώνει τις αντιλήψεις των μαθητών/-τριών υπό το πρίσμα των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών και, ενδυναμωμένη από την τέχνη, λειτουργεί ως «έντεχνη παιδαγωγία» με πολυδιάστατο περιεχόμενο και σύγχρονες αντιλήψεις και τεχνικές, αναδεικνύοντας τις κλασικές αξίες και τη σημασία της ετερότητας σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της. Ανανεώνει την επικοινωνιακή σχέση εκπαιδευτικού και μαθητών/-τριών, με την υιοθέτηση και εφαρμογή αντιλήψεων κινήσεων και θεωριών, που αφορούν:

- τον βιωματικό, επικοινωνιακό και παιγνιώδη χαρακτήρα της μαθητείας, καθώς, επίσης, την καλλιέργεια της συνεργατικής μάθησης και της στοχαστικής-κριτικής σκέψης,
- την ανάπτυξη του κοινωνικού εποικοδομητισμού για ενδυνάμωση γνωστικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων και της διερευνητικής στάσης στην κατάκτηση της γνώσης,
- την κοινωνική αλληλεπίδραση και ανταλλαγή σημασιών των μαθητών/-τριών για νέες κατανοήσεις στη συλλογικότητα της μαθητικής συνεργατικής ομάδας, η οποία αποτελεί το πλαίσιο για καλλιέργεια της δημιουργικής και κριτικής σκέψης και ταυτόχρονα της αυτονομίας του/της μαθητή/-τριας για λήψη αποφάσεων και επίλυση προβλημάτων στη βάση της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης,
- τη δημιουργία κειμένων, ως ανοιχτών και δυναμικών διαδικασιών, με βάση τον κριτικό γραμματισμό, την πολυτροπικότητα και τους πολυγραμματισμούς,
- την αποστασιοποίηση από τον ρόλο, βάσει της ικανότητάς του για κριτικό στοχασμό και αξιοποίηση της ανταπόκρισης / αντίληψης του θεατή,

- τη σημασία της μετασχηματίζουσας μάθησης για την αλλαγή στάσεων, αντιλήψεων, συμπεριφορών, πρακτικών και για τη διαμόρφωση νέων στρατηγικών ζωής,
- την υποστήριξη της διαφοροποιημένης διδασκαλίας μέσω ποικίλων μορφών μάθησης και διδασκαλίας, προσαρμοσμένων στην ετερογένεια της σύγχρονης σχολικής τάξης.

Η Θεατρική Αγωγή αξιοποιεί ως θεμελιώδη στοιχεία της θεατρικής παιδείας μέσω της αποτελεσματικής διδασκαλίας και μάθησης:

- α) το ψυχοκοινωνικό περιβάλλον
- β) την κοινωνική και επικοινωνιακή φύση του θεάτρου
- γ) τον βιωματικό χαρακτήρα του
- δ) τη συμβολική λειτουργία του

Υπό το πρίσμα της Παιδαγωγικής του Θεάτρου, εδραιωμένη στη βιωματικότητα, σωματικότητα, εποπτικότητα, παραστατικότητα, η Θεατρική Αγωγή στην εκπαίδευση φέρνει τους/τις μαθητές/-τριες σε επαφή με καταστάσεις, σχέσεις, συμπεριφορές, επιτρέποντάς τους να εκφράζονται μέσω αυτών και να τις διερευνούν κριτικοστοχαστικά, στοχεύοντας σε παρεμβάσεις και αλλαγές. Συνδέει θεωρία και πράξη, συγκινησιακή και στοχαστική εμπειρία και γνώση, καλλιεργώντας τις δεξιότητες του νου, της μαθητείας και της ζωής. Στις παιδαγωγικές-διδασκτικές μεθόδους της (θεατρικό παιχνίδι, διερευνητική δραματοποίηση, δραματοποίηση κ.ά.) και με τις διαφορετικές μορφές της (διδασκόμενο μάθημα, ελεύθερη δημιουργία, πολιτιστικές εκδηλώσεις) προβάλλει αρχές και αξίες, δημιουργεί συνθήκες για απόκτηση εμπειριών, μέσω της πληροφοριακής και αισθητικής γνώσης, συντελεστικών στη διεύρυνση του μαθησιακού και αναπτυξιακού ορίζοντα των μαθητών/-τριών. Ταυτόχρονα η Θεατρική Αγωγή, εκφράζοντας τη δισυπόστατη φύση του θεάτρου ως σύνθετης τέχνης και μορφοπαιδευτικού αγαθού, συνιστά παιγνιώδη διαδικασία, καλλιτεχνική δράση και διδακτική μεθοδολογία, με αισθητική και παιδαγωγική αποστολή, σε όλο το φάσμα της εκπαίδευσης.

Με βάση τα παραπάνω, η Θεατρική Αγωγή καθίσταται πεδίο:

- ολιστικής ανάπτυξης του/της μαθητή/-τριας (σωματικής, συναισθηματικής, νοητικής, κοινωνικής),
- προσαρμογής στους διαφορετικούς ρυθμούς ανάπτυξης της προσωπικότητας κάθε μαθητή/-τριας,
- καλλιέργειας ποικιλίας μέσων έκφρασης και επικοινωνίας του/της μαθητή/-τριας και ενδυνάμωσης της ενεργητικής συμμετοχής και της στοχαστικής διάθεσής του/της στην ομάδα,
- εξήγησης, ερμηνείας και παραγωγής πολυαισθητηριακών μορφών μηνυμάτων,
- διερεύνησης ιδεών, αξιών, συναισθημάτων, συμπεριφορών με χρήση συμβόλων, αλληγοριών και μεταφορών για κατανόηση των ποικίλων διαστάσεων της κοινωνικής πραγματικότητας,
- εξοικείωσης του/της μαθητή/-τριας με διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα.

Ειδικότερα:

- Ξεκινά από απλές, μονοδιάστατες δράσεις, στηριζόμενες στην έννοια του θεατρικού ρόλου, της σύμβασης και της υπόκρισης, ως μορφών έκφρασης και επικοινωνίας.
- Εξελίσσεται σε πιο σύνθετες και πολυσημικές δράσεις, οι οποίες προϋποθέτουν ειδικές συνθήκες.
- Περιλαμβάνει ενέργειες που μπορούν να εκδηλωθούν, εξατομικευμένα ή συλλογικά, στο περιβάλλον της τάξης ή του σχολείου, με αντίστοιχη ανάπτυξη διαφορετικών συνθηκών πρόσληψης και δημιουργίας.
- Διαθέτει, ισόρροπα, παιδαγωγικό και καλλιτεχνικό περιεχόμενο, με ποιοτική διαβάθμιση της θεατρικότητας κάθε σκηνικής δράσης, που αποσκοπεί ταυτόχρονα στην παραγωγή αισθητικού αποτελέσματος, στην αντίστοιχη υποδοχή του από τους αποδέκτες του (μαθητές/-τριες, εκπαιδευτικούς, γονείς, ενήλικους συνοδούς), αλλά και στην τέρψη, την καλλιτεχνική συγκίνηση, τη διαπαιδαγώγηση και την ψυχαγωγία.
- Αναπτύσσεται παράλληλα και ανεξάρτητα μέσω ποικίλων ενεργειών που εμφανίζονται παρατακτικά, αθροιστικά, διαδοχικά ή συνθετικά.

B. ΣΚΟΠΟΘΕΣΙΑ

Γενικός σκοπός

Σκοπός της Θεατρικής Αγωγής στο Δημοτικό είναι η υποβοήθηση της πνευματικής εξέλιξης, η κοινωνικοποίηση και η ενεργοποίηση των δημιουργικών δυνατοτήτων των μαθητών/-τριών. Με τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα στα οποία προωθούνται η θεατρική έκφραση, η επικοινωνία και η συνεργασία, οι μαθητές/-τριες αποκτούν βιωματική σχέση με τα κείμενα, τους θεατρικούς ρόλους και τις αξίες που αναδεικνύουν. Έτσι, τίθενται οι βάσεις για την αισθητική καλλιέργεια, τη μύηση στον διάλογο και την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων, στάσεων και αντιλήψεων που τους/τις καθιστούν δημιουργικά δρώντες ανθρώπους.

Γενικοί στόχοι

Η Θεατρική Αγωγή αποσκοπεί:

- στην ενδυνάμωση της προσωπικότητας των μαθητών/-τριών,
- στην ομαδοσυνεργατική μάθηση, την ανάπτυξη συνείδησης του ακροατηρίου και την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης,
- στην ενεργητική και ισότιμη εμπλοκή των μαθητών/-τριών για τη δημιουργία αυθεντικού περιβάλλοντος,
- στην ελεύθερη έκφραση των μαθητών/-τριών,
- στην ενδυνάμωση της πολλαπλής νοημοσύνης και του μνημονικού καταγραφέα,
- στην ανάπτυξη της προσωπικής και συλλογικής πολιτισμικής ταυτότητας και της καλλιέργειας της αισθητικής αντίληψης και κοινωνικότητας,
- στην ανάδειξη των ενδιαφερόντων και κλίσεων των μαθητών/-τριών,
- στην ανάπτυξη ικανότητας δημιουργίας σύνθετων και πολυτροπικών μηνυμάτων και αναπαραστάσεων της κοινωνικής πραγματικότητας,

- στην ευαισθητοποίηση σε καίρια ζητήματα παγκόσμιας σημασίας (βιωσιμότητα, αειφορία κ.λπ.), για απόκτηση «δεξιοτήτων ζωής».

Ειδικοί στόχοι

Ειδικότερα, η Θεατρική Αγωγή στοχεύει ανάλογα με τη σχολική τάξη:

- στην εξωτερίκευση του ψυχοπνευματικού και συναισθηματικού πλούτου των μαθητών/-τριών μέσω των εκφραστικών τους μέσων (σώμα, φωνή, χειρονομίες, λόγος),
- στην αλληλεπίδραση κάθε μαθητή/-τριας με το περιβάλλον (έμψυχο, άψυχο) και με τους «άλλους» στην ομάδα,
- στη χρήση δραματικών (κειμενικών) και θεατρικών (σκηνικών) κωδίκων σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα του Προγράμματος Σπουδών και στην εξοικείωση των μαθητών/-τριών με πρωτότυπη παραγωγή του δραματικού λόγου σε απλές και σύνθετες μορφές κειμένων και θεαμάτων,
- στη δημιουργική σύζευξη της παραδοσιακής πρακτικής του δράματος και του «ζωντανού θεάματος» της θεατρικής ψευδαίσθησης με τις δυνατότητες των ψηφιακών μέσων και της «διαμεσολαβημένης εμπειρίας» της εικονικής πραγματικότητας,
- στην επαφή των μαθητών/-τριών με το θέατρο ως κοινωνικό φαινόμενο, φορέα πολιτισμού και κοσμικό γεγονός και στη γνωριμία τους με τις ποικίλες διαχρονικά μορφές του,
- στην εξοικείωσή τους με το «λεξιλόγιο του θεάτρου» και στην απόκτηση δεξιοτήτων ενεργητικής ακρόασης και θέασης,
- στη δημιουργία σύγχρονων και καινοτόμων πολιτιστικών εκδηλώσεων με ανάδειξη της διαθεματικότητας, της διαπολιτισμικότητας, της συνεργατικής και βιωματικής μάθησης,
- στην υποστήριξη των μαθητών/-τριών για σύνδεση της εμπειρίας τους στο «εδώ και τώρα» με το περιεχόμενο της εκάστοτε πολιτιστικής, εορταστικής εκδήλωσης,
- στην επαφή των μαθητών/-τριών με την πράξη της θεατρικής επικοινωνίας, μέσω της σύμπραξης των τεχνών και, επιπλέον, με σκηνικούς συντελεστές για πραγματοποίηση του θεάματος, καθώς και στην ευαισθητοποίησή τους σχετικά με ζητήματα της σκηνικής έκφρασης,
- στη γνωριμία των μαθητών/-τριών με πρόσωπα και γεγονότα από την ιστορία του θεάτρου και –μέσω αυτών– στην επαφή τους με αξίες και πρότυπα διαφορετικών εποχών και πολιτισμών με στόχο την καλλιέργεια διαπολιτισμικής συνείδησης,
- στην παραγωγή πολιτιστικών προϊόντων από τους/τις μαθητές/-τριες και στην ανάληψη, εκ μέρους τους, της ευθύνης για τη διάχυσή τους στο ενδοσχολικό και στο εξωσχολικό περιβάλλον.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στο πεδίο της Θεατρικής Αγωγής αναμένεται να επιτευχθούν:

- Η συστηματική επαφή των μαθητών/-τριών με τις κλασικές αξίες (πολιτική συνείδηση, δικαιοσύνη, μέτρον και μεσότης, φιλία και φιλότις, ευδαιμονία και αρετή, ανθρωπισμός), μέσω διαμόρφωσης κατάλληλου δραματικού περιβάλλοντος από την αρχαιοελληνική γραμματεία, την Ιστορία (και την τοπική) και τη λαϊκή παράδοση με στόχο την απόκτηση ανθρωπιστικής συνείδησης και πολιτειότητας.

- Η θεατροπαιδαγωγική μαθητεία στη φύση και η σύνδεσή της με θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, προσωπικής ανάπτυξης και αλληλεγγύης (δεξιότητες ζωής) με στόχο την απόκτηση πνευματικών, συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Η ανάπτυξη δράσεων, υπό το πρίσμα του ανοιχτού στοχοθετικού μοντέλου, στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών, με βάση τις ιδιαιτερότητες της εκάστοτε σχολικής μονάδας (κουλτούρα κ.ά.) και της τοπικής κοινωνίας.
- Η αξιοποίηση θεατρικών προσεγγίσεων στη διδασκαλία της Λογοτεχνίας και άλλων γλωσσικών μαθημάτων, αντικειμένων από τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, με στόχο την απόκτηση αισθητικών, εκφραστικών, επικοινωνιακών και κοινωνικών δεξιοτήτων και αντικειμένων του πεδίου των θετικών επιστημών με εφαρμοστικά παραδείγματα.
- Η αξιοποίηση θεατρικών μεθόδων και τεχνικών για την ανάπτυξη δια ζώσης και ψηφιακού εργαστηρίου δημιουργικής γραφής και μεταγραφή αφηγηματικού κειμένου σε δραματικό.
- Η κατανόηση της τοπικής ιστορίας, με έμφαση στη σύγχρονη ιστορία, μέσω της πολυπρισματικότητας και η απόκτηση ιστορικής ενσυναίσθησης (ιστορικές περιόδους του ελληνισμού / αρχαιότητα, Βυζάντιο, νεότερη και σύγχρονη ιστορία).
- Η αλληλεπίδραση με μαθητές/-τριες από άλλες περιοχές και χώρες στη διερεύνηση της σκηνικής πράξης, με στόχο την απόκτηση διαπολιτισμικών δεξιοτήτων συνδεδεμένων με θέματα της επικαιρότητας.
- Η αξιοποίηση νέων τεχνικών και μορφών έκφρασης στις σχολικές γιορτές (εκδηλώσεις πολιτισμού στο σχολείο), η σύνδεση των πολιτιστικών εκδηλώσεων με τη σύγχρονη καθημερινότητα των μαθητών/-τριών και την τοπική κοινωνία και η διάχυση των πολιτιστικών προϊόντων των μαθητών/-τριών σε τάξεις, σχολικές μονάδες και τοπικές / υπερ-τοπικές κοινωνίες.
- Η δημιουργία θεατροπαιδαγωγικών προγραμμάτων αφενός με την αξιοποίηση θεατρικών μεθόδων/ τεχνικών σε υπαίθριους χώρους και σε κέντρα τέχνης και πολιτισμού (θέατρα, μουσεία, πολιτιστικά κέντρα), αφετέρου με την οργάνωση εκπαιδευτικών επισκέψεων σε θέατρα, για συνεργασία με καλλιτέχνες-δημιουργούς και θεατρικές-πολιτιστικές ομάδες, με στόχο την απόκτηση αισθητικού κριτηρίου και καλλιτεχνικής συνείδησης.
- Η βιωματική επαφή των μαθητών/-τριών με χώρους πολιτισμού, η ενεργή εμπλοκή τους στη διαμόρφωση «πολιτιστικού αποτυπώματος» στη σχολική κουλτούρα και η συμβολή του παιδαγωγού, εμπυχωτή-καλλιτέχνη στον πολιτισμικό εμπλουτισμό της ενδοσχολικής και εξωσχολικής κοινότητας.

Γ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ – ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Α΄ Θεματικό Πεδίο: Αίσθηση – Αυτοέκφραση – Παιχνίδι

Θεματικές Ενότητες:

1. Από την αίσθηση στην αυτοέκφραση
2. Έκφραση στην ομάδα: Σωματική έκφραση και κίνηση

Β΄ Θεματικό Πεδίο: Κοινωνώ με τον άλλον – Συναντώ τον εαυτό μου – Μοιράζομαι στην ομάδα

Θεματικές Ενότητες:

1. Επικοινωνία στην ομάδα: Τα πρόσωπα και η συνύπαρξη (ο εαυτός και ο άλλος)
2. Λεκτική έκφραση και επικοινωνία
3. Αλληλεπίδραση και συλλογική εργασία στην ομάδα

Γ' Θεματικό Πεδίο: Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει**Θεματικές Ενότητες:**

1. Τεχνικές εμφύχωσης της ομάδας
2. Θεατροπαιδαγωγικές-διδακτικές μέθοδοι (θεατρικό παιχνίδι, διερευνητική δραματοποίηση, μανδύας του ειδικού, παιχνίδι ρόλου, θέατρο φόρουμ κ.ά.)
3. Θεατρικές τεχνικές
4. Τεχνικές ερώτησης και σκηνικής διερεύνησης δραματικού περιβάλλοντος

Δ' Θεματικό Πεδίο: Ο λόγος του σώματος – Το σώμα του λόγου – Ο κόσμος της υπόκρισης**Θεματικές Ενότητες:**

1. Θεατρικές μέθοδοι/προσεγγίσεις (δραματοποίηση, ντοκουμέντο, δρώμενο κ.ά.)
2. Εργαστήρι δημιουργικής γραφής – Παραγωγή δραματικού λόγου

Ε' Θεματικό Πεδίο: Το τι και το πώς στη θεατρική σκηνή**Θεματικές Ενότητες:**

1. Κειμενικοί-παραστασιακοί κώδικες – Σκηνοθετική διαμεσολάβηση
2. Θεατρική παράσταση: Από την παραγωγή στην πρόσληψη
3. Σχολικές γιορτές – Εκδηλώσεις πολιτισμού – Πολυθέαμα

ΣΤ' Θεματικό Πεδίο: Ταξιδεύοντας στον κόσμο του θεάτρου: Το θέατρο ως τέχνη και επιστήμη**Θεματικές Ενότητες:**

1. Συμμετέχοντας ως θεατής σε μια θεατρική παράσταση (στο θέατρο, στο μουσείο κ.α.)
2. Μεταβαίνοντας από το αρχαίο ελληνικό δράμα στη σύγχρονη θεατρική δημιουργία
3. Συναντώντας τις τέχνες στο θέατρο (Παμμουσία των Τεχνών)
4. Συνδυάζοντας μορφές θεάτρου (θέατρο κούκλας και σκιάς, χοροθέατρο, οπτικοακουστικές τεχνικές κ.ά.).

Σημείωση: Θέματα που αφορούν τις αξίες, τη φύση, τον πολιτισμό και την κοινωνία διαχέονται σε όλα τα Θεματικά Πεδία και τις Θεματικές Ενότητες. Ειδικότερα η Θεατρική Αγωγή μπορεί να αξιοποιήσει:

- α) κλασικές / αρχαιοελληνικές πηγές
- β) ελληνική ιστορία, πολιτισμό και λαϊκή παράδοση
- γ) περιβαλλοντικά θέματα, αγωγή υγείας, κοινωνικές συνθήκες
- δ) εθνική και διαπολιτισμική πραγματικότητα.

Δ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΛΑΙΣΙΩΣΗ – ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΑΘΗΣΗΣ**Μεθοδολογικές προσεγγίσεις / Θεατροπαιδαγωγικές Μέθοδοι και Θεατρικές Τεχνικές**

Με βάση τα πορίσματα της Παιδαγωγικής του Θεάτρου, όλες οι παρακάτω προσεγγίσεις / μέθοδοι συμβάλλουν στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών/-τριών, ως προσώπων στην ομάδα, όσο και στην κοινωνική τους ευαισθητοποίηση. Η δραματοποίηση ιδιαίτερα –και στις δυο μορφές της (διερευνητική, κλασική)– αποτελεί αποτελεσματικό μέσο διδασκαλίας και μάθησης επιμέρους γνωστικών αντικειμένων. Υποστηρίζει τη σημασία της χρήσης δραματικών και σκηνικών προσεγγίσεων για σωματική έκφραση, επικοινωνία και εξοικείωση με τον γραπτό και προφορικό λόγο. Εντάσσει την αποσπασματική αναπαράσταση του αφηγηματικού, δραματικού ή άλλης μορφής κειμένου –χωρίς να αποκλείει και την ολοκληρωμένη παραστασιακή ανάπτυξή της– μέσω α)

σύντομης κειμενικής διερεύνησης και β) εκτενούς σκηνικής διερεύνησης του υπό διαμόρφωση δραματικού περιβάλλοντος.

α) Θεατροπαιδαγωγικές – Διδακτικές μέθοδοι

- Η θεατρική εμπύχωση της ομάδας
- Διερευνητική δραματοποίηση / και η ψηφιακή της εκδοχή
- Θεατρικό παιχνίδι
- Δραματοποίηση (κλασική)

β) Θεατρικές-παραστατικές τεχνικές

- Εικονικής, εκφραστικής αναπαράστασης
- Στοχαστικής διερεύνησης
- Έρευνας (Μανδύας του ειδικού)
- Αυτοσχεδιασμών
- Συμβολικής αναπαράστασης
- Θεάτρου μάσκας και παντομίμας
- Κουκλοθέατρου

γ) Τεχνικές ερώτησης και σκηνικής διερεύνησης δραματικού περιβάλλοντος

- Μύθος
- Ρόλοι
- Χώρος και χρόνος
- Το πρόβλημα / οπτική θεώρηση
- Σκηνική δράση
- Σκηνική ένταση
- Εκφραστικά μέσα
- Συμβολική απεικόνιση

δ) Κώδικες του δράματος

- Μορφολογικά γνωρίσματα
- Δομικά γνωρίσματα
- Υφολογικά γνωρίσματα

ε) Παραστασιακοί κώδικες – Σκηνοθετική διαμεσολάβηση

- Δραματουργική επεξεργασία
- Σκηνοθετική άποψη
- Χωροταξική διευθέτηση
- Υποκριτική

- Σκηνογραφία (Κοστούμια και ψιμυθίωση)
- Μουσική και ηχητικό περιβάλλον
- Κινησιολογία
- Φωτισμός
- Ψηφιακή τεχνολογία

στ) Τεχνικές (παιχνίδια και ασκήσεις) εμπύχωσης της ομάδας

- Γνωριμία, συνεργασία και εμπιστοσύνη
- Σωματική κίνηση και έκφραση
- Φαντασία και μεταμορφώσεις
- Φωνή, αναπνοή, ρυθμός / παρατηρητικότητα, συγκέντρωση προσοχής
- Αυτοσχεδιασμοί (σωματικοί, λεκτικοί)

Ε. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση των θεατρικών δραστηριοτήτων και της ανταπόκρισης των μαθητών/-τριών και του/της εμπυχωτή/-τριας είναι ανάγκη να είναι έγκυρη, σαφής, δίκαιη και περιεκτική. Ως διαγνωστική, διαμορφωτική, σταδιακή και αθροιστική οφείλει να συμβάλλει στη μάθηση, παρέχοντας στους/στις μαθητές/-τριες την απαραίτητη πληροφόρηση και ανατροφοδότηση. Δεν μπορεί να έχει αθροιστική μορφή με ποσοτικά προδιαγεγραμμένα κριτήρια σε βαθμολογικό σχήμα για ατομική αποτίμηση (συμπεριφορά, δεξιότητες κ.λπ.) αδιαφορώντας για την εκτίμηση της δράσης της ομάδας στο συναισθηματικό και κοινωνικό πεδίο σε επίπεδο συνεργασίας και ολιστικής δημιουργίας. Επιπλέον, η ρευστότητα, η ευελιξία και ο διαδραστικός χαρακτήρας των θεατρικών δραστηριοτήτων επιβάλλουν τον επαναπροσδιορισμό των κριτηρίων, που ανανεώνονται συνεχώς.

Έτσι, η αξιολόγηση οφείλει να είναι διαμορφωτική, σταδιακή με εστίαση στη βαθμιαία συνεχή εκτίμηση με ποιοτικά κριτήρια. Πρόκειται για μια πληροφοριακή και στοχαστική αξιολόγηση, όχι εστιασμένη στις γνώσεις των μαθητών/-τριών, αλλά επικεντρωμένη στη δημιουργικότητά τους, την ανάπτυξη δεξιοτήτων, την πορεία της σκέψης και της αντίληψής τους.

Με δεδομένη τη διττή στόχευση της θεατρικής εμπειρίας και μάθησης (παιδαγωγική-καλλιτεχνική), στην αξιολόγησή της είναι ανάγκη να λαμβάνεται υπόψη, εκτός από τον μαθησιακό, και ο καλλιτεχνικός/ ψυχαγωγικός χαρακτήρας της. Η ιδιαιτερότητα της αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης των θεατρικών δραστηριοτήτων και της ανταπόκρισης των συμμετεχόντων συνίσταται στο ότι μπορεί να πραγματοποιείται από τους/τις μαθητές/-τριες και τον/την εκπαιδευτικό-εμπυχωτή/-τρια μέσα στο μυθοπλαστικό περιβάλλον. Όλοι, μέσω θεατρικού ρόλου, μπορούν να αυτοαξιολογούνται και να αξιολογούν, χρησιμοποιώντας πολλές μορφές αξιολόγησης (στοχαστικές συζητήσεις, ημερολόγια, εικαστικές δημιουργίες, εργαστήρι γραφής κ.ά.), δρώντας ανατροφοδοτικά όσον αφορά την εξέλιξη της συγκεκριμένης θεατρικής δραστηριότητας. Άλλωστε, η ατμόσφαιρα του δραματικού περιβάλλοντος απαιτεί και ευνοεί αναστοχαστικές και αξιολογικές διαδικασίες, μέσα από την απελευθέρωση των συναισθημάτων και το συγκινησιακό βίωμα.

Β' Μέρος

Αναλυτική Απεικόνιση του Προγράμματος Σπουδών

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΔΗΜΟΤΙΚΟ			
Θεματικά Πεδία	Θεματικές Ενότητες	Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Ενδεικτικές Δραστηριότητες
		Οι μαθητές/-τριες να είναι σε θέση:	
Α. Αίσθηση – Αυτοέκφραση – Παιχνίδι	<p>1. Από την αίσθηση στην αυτοέκφραση.</p> <p>2. Έκφραση στην ομάδα: Σωματική έκφραση και κίνηση.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντάσσονται διαλεκτικά και με θάρρος στην ομάδα, αφενός δίνοντας τον απαραίτητο ζωτικό χώρο στους άλλους, αφετέρου υποστηρίζοντας τη δική τους θέση σε αυτήν. • Να αποκτήσουν συνείδηση του σώματός τους, των δυνατοτήτων του και της σχέσης του με τον χώρο και με τους άλλους. • Να εξερευνούν και να αναγνωρίζουν το σώμα και τις αισθήσεις τους σε ποικίλα επίπεδα και ρυθμούς κίνησης. • Να δοκιμάζουν δυνατότητες παραγωγής ήχου στο σώμα τους (ηχεία), ώστε μέσω ήχων να αρθρώνουν λέξεις. • Να ελέγχουν την αναπνοή τους και να αξιοποιούν τις φωνητικές τους δυνατότητες (ένταση, χροιά, χρώμα). 	<p>Αισθητηριακές, σωματικές, φωνητικές ασκήσεις και παιχνίδια για ενεργοποίηση του σώματος (Ασκήσεις – παιχνίδια ρυθμού / κίνησης)</p> <p>«<i>Το ξύπνημα των αισθήσεων</i>» Ο/Η εκπαιδευτικός-εμπυχωτής/-τρια καλεί τους/τις μαθητές/-τριες να τοποθετήσουν το σώμα τους στο πάτωμα. Με κλειστά μάτια, τεντώνουν χαλαρά τα μέλη του σώματός τους, ενώ ταυτόχρονα –ή και διαδοχικά– αφήνονται, με τα αισθητήρια, να αναγνωρίσουν ερεθίσματα. Μυρίζουν οσμές, αγγίζουν αντικείμενα, ακούν ήχους και περιγράφουν, όταν τους ζητηθεί, τις ιδιότητές τους (π.χ. γόμα, λουλούδι).</p> <p>«<i>Το ξύπνημα του σώματος</i>» Οι μαθητές/-τριες καλούνται να ενεργοποιήσουν ένα ένα τα μέλη του σώματός τους και τις αρθρώσεις τους, ώστε να μετακινηθούν από την ύπτια θέση στην όρθια.</p> <p>«<i>Περιστροφές</i>» Οι μαθητές/-τριες βρίσκονται σε όρθια στάση και περιστρέφουν αργά τα μέλη του σώματός τους (π.χ. κεφάλι, ώμους, μέση, γόνατα, φτέρνες κ.λπ.).</p> <p>Ασκήσεις αναπνοής / φωνής Οι μαθητές/-τριες τοποθετούν το σώμα τους στο πάτωμα και χαλαρώνουν.</p>

<p>Α. Αίσθηση – Αυτοέκφραση – Παιχνίδι</p>			<p>Ο/Η εμπυχωτής /-τρια κατευθύνει την αναπνοή τους σε τρία στάδια (εισπνοή, συγκράτηση, εκπνοή).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δοκιμάζουν τα τρία στάδια της αναπνοής, σηκώνοντας, αργά, το χέρι τους κατά την εισπνοή, κρατώντας το σταθερό κατά τη συγκράτηση και κατεβάζοντάς το, αργά αργά, με την εκπνοή. (Σημείωση: Η εισπνοή / εκπνοή προηγείται και είναι αυτή που παρασύρει λειτουργικά την κίνηση του χεριού, το οποίο την ακολουθεί.) • Αναπνέουν αρχικά από τον θώρακα και σταδιακά με το διάφραγμα. Τοποθετούν το χέρι τους πάνω στα σημεία του σώματός τους για να νιώθουν την αναπνοή τους. Κατόπιν στα ίδια σημεία τοποθετούν ένα μπαλάκι και την παρατηρούν. • Αναπνέουν με διάφορους ρυθμούς (αργά, κανονικά, γρήγορα, διακεκομμένα, αχλωμένα κ.λπ.). <p>«Ονόματα» Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο. Κάποιο λέει το όνομά του επιλέγοντας τον τρόπο ως προς την εκφορά του λόγου (π.χ. χαϊδευτικά, χαρούμενα, λυπημένα). Με τη σειρά και τα υπόλοιπα παιδιά λένε το όνομά τους με παρόμοιο τρόπο. (Σημείωση: Για αποφυγή της μηχανιστικής έκφρασης τα παιδιά χρειάζεται να συνειδητοποιούν την αιτία (συναισθηματική-κοινωνική κατάσταση) που επηρεάζει την εκάστοτε λειτουργική εκφορά / συμπεριφορά. Διαδοχικά, διαφοροποιούν την εκφορά του λόγου τους, ορίζοντας την κατάλληλη περίπτωση.</p>
--	--	--	---

<p>Α. Αίσθηση – Αυτοέκφραση – Παιχνίδι</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Να ελέγχουν την κίνηση του σώματος στον χώρο: <ul style="list-style-type: none"> – αναγνώριση των κινητικών δυνατοτήτων του σώματος – οριοθέτηση χώρου-χρόνου – προσανατολισμός στον χώρο – στάση σώματος – αυτοέλεγχος, επίπεδα κίνησης – λεπτή και αδρή κινητικότητα – πειραματισμός – ψυχοσωματική 	<p>«Φωνούλες» Μακρόσυρτα, τα παιδιά λένε διάφορα φωνήεντα, από τον λαιμό, το στήθος και την κοιλιά, αγγίζοντας κάθε φορά, με το χέρι τους, το αντίστοιχο μέρος του σώματός τους.</p> <p>«Παίζω με τη φωνή μου» Τα παιδιά σφίγγουν τα χέρια τους στις παλάμες και προφέρουν μια συγκεκριμένη φωνούλα (π.χ. φθόγγο, γράμμα, συλλαβή). Στη συνέχεια ο/η εμψυχωτής/-τρια τα προτρέπει να ανοίγουν τα δάχτυλά τους σιγά σιγά από τις παλάμες και να τα σηκώνουν αργά προς τα πάνω. Καθώς ανοίγουν τα δάχτυλα «ανοίγει» και η φωνή τους και όσο πιο ψηλά ανεβαίνουν τα χέρια θα αυξάνεται και η έντασή της. Γίνεται εναλλαγή κινήσεων.</p> <p>«Αντίλαλοι» Χωρίζονται σε ομάδες, που βρίσκονται η μία πίσω από την άλλη. Ένα από τα παιδιά λέει δυνατά μία λέξη. Η πρώτη ομάδα την επαναλαμβάνει δυνατά, η δεύτερη, πιο σιγά κ.ο.κ., ώσπου η φωνή «χάνεται» στον χώρο.</p> <p>Ασκήσεις κίνησης «Περπατήματα» Αρχικά τα παιδιά κινούνται ελεύθερα σε καθορισμένο χώρο, ενώ ο/η εμψυχωτής/-τρια καθοδηγεί την κίνησή τους σε ποιότητες / επίπεδα δυσκολίας. Ενδεικτικά, βαδίζουν: – σε διάφορους ρυθμούς καταλαμβάνοντας όλο τον χώρο, – προς όλες τις κατευθύνσεις, – με τα χέρια ψηλά, με τα πέλματα, με τα γόνατα, – σαν νάνοι, γίγαντες, μωρά, γέροι, – στην άμμο, στο νερό, στη</p>
--	--	--	--

<p>Α. Αίσθηση – Αυτοέκφραση – Παιχνίδι</p>		<p>έκφραση – ευλυγισία – ισορροπία – απελευθέρωση των αισθήσεων και της φαντασίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να παρατηρούν, να ακούν, να αγγίζουν, κατανοώντας πως τα αισθητήρια είναι εργαλεία ανάγνωσης του μικρόκοσμού τους και ο εαυτός τους αποτελεί μέρος του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος. 	<p>λάσπη, στο βαμβάκι, στο χιόνι, – με την αίσθηση πως κρατούν φανταστικά αντικείμενα (π.χ. βαρύ, ελαφρύ, ζεστό, κρύο), – με την αίσθηση πως στο κεφάλι τους υπάρχει ένα βιβλίο που δεν πρέπει να πέσει, – με την αίσθηση του ακροβάτη πάνω σε σκοινιά που είναι απλωμένα στο πάτωμα, – με την αίσθηση πως κάπου κάπου πάνω στο σώμα τους ανακαλύπτουν ένα φανταστικό έντομο και κάνουν κινήσεις για να το διώξουν.</p> <p><i>«Κινήσεις με όλο το σώμα»</i> Οι μαθητές/-τριες χρησιμοποιούν το σώμα τους για να δείξουν κάποιες εικόνες ή καταστάσεις, όπως: – τα κύματα της θάλασσας, – το πέταγμα του χαρταετού, – το φύσημα του ανέμου, – τη φωτιά, – το τίναγμα των ρούχων, – το εκκρεμές, – μια μύγα που πιάστηκε στον ιστό της αράχνης, – ένα βιβλίο που δεν πρέπει να πέσει, – το περπάτημα σε σχοινί που είναι απλωμένο στο πάτωμα σαν να είναι ακροβάτες/-τριες, – το περπάτημα με την αίσθηση πως πάνω στο σώμα τους ανακαλύπτουν ένα φανταστικό έντομο και κάνουν κινήσεις για να το διώξουν.</p> <p><i>«Ζώα, αντικείμενα»</i> Αναπαριστούν με σωματικές κινήσεις ζώα ή αντικείμενα (π.χ. βάτραχο, πελεκάνο, λαγό, φίδι, μπάλα, σβούρα, κερί που λιώνει, βαρελάκι, ελατήριο).</p> <p><i>«Βάδισμα με οδηγό ένα μέλος του σώματος»</i></p>
--	--	---	---

<p>Α. Αίσθηση – Αυτοέκφραση – Παιχνίδι</p>		<p>Δημιουργική συνεργασία στην ομάδα</p> <ul style="list-style-type: none"> – σωματική επικοινωνία, – συντονισμός κίνησης, – συνεργασία με τον άλλο / παρτενέρ και την ομάδα, – αυτοπειθαρχία, – ενσυναίσθηση, – συλλογική συνείδηση, – φιλόστοργη σκέψη, – αρμονική συνύπαρξη, – συνεργασία στην ομάδα. 	<p>Βαδίζουν σαν να τους τραβάει διαδοχικά ένα μέλος του σώματός τους (π.χ. η μύτη τους, ο αγκώνας τους, η κοιλιά τους).</p> <p><i>«Κυνηγητό»</i> Τρέχουν ελεύθερα στον χώρο. Ένα από τα παιδιά κυνηγάει τα υπόλοιπα. Μόλις αγγίζει κάποιον, του «αναθέτει» τον ρόλο του.</p> <p>Παιχνίδια επαφής <i>«Επαφή με το σώμα»</i> Σχηματίζονται ζευγάρια, στα οποία τα παιδιά κινούνται δίπλα δίπλα, εφαιπτόμενα σε ένα διαφορετικό κάθε φορά σημείο του σώματός τους (π.χ. πλάτη, αγκώνας, κεφάλι).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο/Η εμπυχωτής/-τρια τοποθετεί στη μέση του κύκλου της ομάδας αντικείμενα (π.χ. ένα αναμμένο κερί, μια λεκάνη με νερό, ένα αρκουδάκι, ένα λουλούδι κ.ά.). Κάθε παιδί πλησιάζει ένα από τα αντικείμενα, το αγγίζει, το αισθάνεται και στη συνέχεια αγγίζει τους/τις συμμαθητές/-τριές του για να τους μεταδώσει την αίσθηση που ένιωσε (ζεστό, κρύο, απαλό κ.ά.). <p><i>«Επαφή με το βλέμμα»</i> Τα παιδιά, σε ζευγάρια, κινούνται ταυτόχρονα κι από μακριά στον χώρο, κρατώντας σταθερά την ίδια απόσταση, χωρίς να χάνουν την επαφή τους, με το βλέμμα στραμμένο το ένα προς το άλλο.</p> <p><i>«Επαφή με την ακοή»</i> Κλείνουν τα μάτια τους και βαδίζουν πολύ αργά στον χώρο, ώστε να ακούν και να αφουγκράζονται τους άλλους γύρω τους, αποφεύγοντας να πέφτουν πάνω τους.</p>
--	--	--	---

<p>A. Αίσθηση – Αυτοέκφραση – Παιχνίδι</p>			<p>«Σμήνος» Τα παιδιά ακουμπούν το ένα πάνω στο άλλο. Κάποιο μπαίνει λίγο πιο μπροστά ως «αρχηγός του σμήνους» και, επιλέγοντας τον δικό του ρυθμό και τις κινήσεις που επιθυμεί, οδηγεί τα υπόλοιπα παιδιά κυκλικά στον χώρο. Στο τέλος κάθε κύκλου αλλάζει ο αρχηγός.</p>
<p>B. Κοινωνώ με τον άλλον – Συναντώ τον εαυτό μου – Μοιράζομαι στην ομάδα</p>	<p>1. Επικοινωνία στην ομάδα: Τα πρόσωπα και η συνύπαρξη: ο εαυτός και ο άλλος.</p> <p>2. Λεκτική έκφραση και επικοινωνία.</p> <p>3. Αλληλεπίδραση και συλλογική εργασία στην ομάδα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εντάσσονται διαλεκτικά και με θάρρος στην ομάδα, αφενός δίνοντας τον απαραίτητο ζωτικό χώρο στους άλλους, αφετέρου υποστηρίζοντας τη δική τους θέση σε αυτήν. • Να αποδέχονται τους όρους και τους κανόνες συνύπαρξης στην ομάδα. • Να συμπεριφέρονται με ομαδικό πνεύμα / συλλογική διάθεση στο παιχνίδι. <p>Δημιουργική συνεργασία στην ομάδα</p> <p>– γνωριμία με τους συμμαθητές/-τριες, – αποδοχή των άλλων, – εμπιστοσύνη, – αυτοπειθαρχία, – ενσυναίσθηση, – συλλογική συνείδηση και επικοινωνία, – φιλόστοργη σκέψη, – αρμονική συνύπαρξη στην ομάδα.</p>	<p>Ομαδοσυνεργατικά Παιχνίδια</p> <p>Παιχνίδια γνωριμίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες βρίσκονται σε κύκλο και λένε πράγματα που τους αρέσουν ή δεν τους αρέσουν (π.χ. φαγητά, παιχνίδια, χρώματα). <p>Λένε λέξεις ή μικρές φράσεις που σχετίζονται με ένα θέμα (π.χ. καλοκαίρι).</p> <p>Παιχνίδια συνεργασίας/ επικοινωνίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο/Η εμπυχωτής/-τρια μοιράζει στα παιδιά κάρτες με χρώματα που για κάποια είναι κοινά. Τα παιδιά κινούμενα στον χώρο, καθώς πλησιάζουν, όσα έχουν το ίδιο χρώμα ενώνονται και συνεχίζουν να κινούνται μαζί σχηματίζοντας ομάδες με κριτήριο το χρώμα. • Εναλλακτικά οι χρωματιστές κάρτες (ή σύμβολα, εικόνες, γράμματα) μπορούν να είναι σκορπισμένες στο πάτωμα και τα παιδιά να κινούνται με βάση ένα μουσικό ερέθισμα. Όταν σταματάει η μουσική, σκύβουν αμέσως και παίρνουν μια κάρτα. Κατόπιν, συνεχίζουν να κινούνται, ενώ

<p>Β. Κοινωνώ με τον άλλον – Συναντώ τον εαυτό μου – Μοιράζομαι στην ομάδα</p>			<p>κάθε φορά που σταματά η μουσική, τρέχουν να συναντήσουν τους/τις συμμαθητές/-τριές τους με το ίδιο χρώμα κάρτας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο/Η εμψυχωτής/-τρια τοποθετεί εφημερίδες στο πάτωμα (μία για κάθε δύο μαθητές/-τριες). Τα παιδιά με γρήγορο ρυθμό κινούνται ελεύθερα στον χώρο. Όταν ο/η εμψυχωτής/-τρια χτυπάει το ταμπουρίνο, δύο μαθητές/-τριες σπεύδουν να πατήσουν πάνω στην εφημερίδα σχηματίζοντας το «ζευγάρι» τους. • Η άσκηση μπορεί να συνεχιστεί για τον σχηματισμό μικρότερων ή μεγαλύτερων υποομάδων, ενώ σταδιακά ο/η εμψυχωτής/-τρια αφαιρεί μία μία τις εφημερίδες. <p><i>«Καθρέφτης»</i> Οι μαθητές/-τριες σχηματίζουν ζευγάρια. Ενώ ο/η Α μαθητής/-τρια κάνει μικρές κινήσεις, ο/η Β στέκεται απέναντί του/της προσπαθώντας να αντιγράψει τη σωματική του/της στάση και τις κινήσεις του/της.</p> <p><i>«Γλυπτά»</i> Ο/Η Β μαθητής/-τρια παριστάνει το γλυπτό σε παγωμένη εικόνα και ο/η Α αναλαμβάνει τον ρόλο του γλύπτη κάνοντας αλλαγές στη στάση του/της Α (συμπλήρωση, αποδόμηση).</p> <p><i>«Χτίζοντας μια ιστορία λέξη προς λέξη»</i> Τα παιδιά, ευρισκόμενα στον κύκλο της ομάδας, δημιουργούν μια ιστορία με αυτοσχεδιασμό, λέγοντας καθένα μια λέξη που συμπληρώνει τις προηγούμενες, μέχρι την ολοκλήρωση του νοήματος.</p>
---	--	--	---

<p>Β. Κοινωνώ με τον άλλον – Συναντώ τον εαυτό μου – Μοιράζομαι στην ομάδα</p>			<p>Έτσι, εξοικειώνονται με την απόκτηση ετοιμότητας και τη δημιουργία ομαδικής σύνθεσης.</p> <p><i>«Η μηχανή»</i> Ένα παιδί επιλέγει μια απλή κίνηση που αποδίδει τη λειτουργία ενός εξαρτήματος μηχανής. Με τη σειρά τα υπόλοιπα συμπληρώνουν με τη δική τους στάση και κίνηση άλλα εξαρτήματα για την ολοκλήρωση της μηχανής. Η κίνηση μπορεί να συνοδεύεται από μηχανικούς ήχους. Η μηχανή μπορεί να δουλεύει σε κανονικό ρυθμό, με κάποιο ελάττωμα, εντατικά ή να έχει χαλάσει.</p> <p>Παιχνίδια εμπιστοσύνης <i>«Οδηγώ τον τυφλό»</i> Ένα παιδί παριστάνει τον «τυφλό» και κάποιο άλλο τον οδηγό του, που το κατευθύνει με ελαφρά αγγίγματα στην πλάτη.</p>
<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>	<p>1. Τεχνικές εμπύχωσης της ομάδας (παιχνίδια και ασκήσεις).</p> <p>2. Θεατροπαιδαγωγικές- διδακτικές μέθοδοι (θεατρικό παιχνίδι, διερευνητική δραματοποίηση, μανδύας του ειδικού, παιχνίδι ρόλου, θέατρο φόρουμ κ.ά.).</p> <p>3. Θεατρικές τεχνικές.</p> <p>4. Τεχνικές ερώτησης και σκηνικής διερεύνησης δραματικού περιβάλλοντος.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να εξοικειωθούν με τη θεατρική σύμβαση και τον θεατρικό ρόλο, το περιεχόμενο και τους τρόπους έκφρασής τους. • Να εκφράζονται με λόγο και κίνηση. 	<p>Θεατρικοί αυτοσχεδιασμοί (αυθόρμητοι, ελεύθεροι, σκηνικοί)</p> <p>Τα παιδιά, χωρισμένα σε μικρές ομάδες, παίρνουν από τον/την εμπυχωτή/-τρια ένα θέμα, με στόχο να δημιουργήσουν έναν ημιδομημένο αυτοσχεδιασμό. Αφού συζητήσουν σχετικά με τους ρόλους, την ταυτότητα, τα κίνητρα και τη συμπεριφορά τους, αλλά και για τη σκηνική κατάσταση, αρχικά δοκιμάζουν τον αυτοσχεδιασμό τους στην υποομάδα τους, δίχως θεατές. Κατόπιν τον παρουσιάζουν στην ολομέλεια της τάξης, χρησιμοποιώντας απλά υλικά (κοστούμια, αντικείμενα κ.λπ.).</p> <p>Παραδείγματα: <i>«Τυχαία συνάντηση»</i> Τα παιδιά, χωρισμένα σε</p>

<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>			<p>μικρές ομάδες, ελεύθερα σκέφτονται και επιλέγουν μια τυχαία συνάντηση προσώπων και την παρουσιάζουν με αυτοσχεδιασμό.</p> <p><i>«Αυτοσχεδιασμός με βάση ένα μουσικό ή ηχητικό ερέθισμα»</i> Τα παιδιά ακούν ένα μουσικό ή ηχητικό ερέθισμα. Κατόπιν ελεύθερα αυτοσχεδιάζουν μια κατάσταση, με βάση την εικόνα που επινόησαν ακούγοντας το ερέθισμα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αυτοσχεδιασμοί μπορούν να δημιουργούνται από ποικίλα ηχητικά ερεθίσματα (π.χ. ήχος σειρήνων, θρόισμα φύλλων, μούγκρισμα ζώου). • Αυτοσχεδιασμοί με βάση ένα αντικείμενο: α. καθημερινής χρήσης, β. με πολιτισμικό και κοινωνικό περιεχόμενο ή με βάση ένα μουσειακό έκθεμα. <p><i>«Αυτοσχεδιασμός με βάση τον ρυθμό»</i> Κάθε ομάδα επιλέγει μια ρυθμική κίνηση, συνοδευόμενη από μια ρυθμική φράση, που επαναλαμβάνει εν χορώ (π.χ. ουά-ουά-ε), ενώ κινείται στον χώρο. Εναλλακτικά με το ταμπουρίνο δίνει τον ρυθμό της. Στο τέλος όλες οι ομάδες κινούνται ταυτόχρονα ή και διαδοχικά χρησιμοποιώντας τις φράσεις τους.</p> <p><i>«Ιστορία με βάση αντικείμενα»</i> Ο/Η εμπυχωτής/-τρια δίνει σε κάθε ομάδα αντικείμενα, τα οποία σχετίζονται μεταξύ τους, καλώντας τους/τις μαθητές/-τριες, με βάση αυτά, να δημιουργήσουν έναν σύντομο αυτοσχεδιασμό.</p> <p><i>«Μάσκες»</i> Με ερέθισμα μια μάσκα/προσωπείο τα παιδιά</p>
---	--	--	---

<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>			<p>οργανώνουν αυτοσχεδιασμό. Κατασκευάζουν μάσκες και με βάση αυτές οδηγούνται σε αυτοσχεδιασμό. Οι μάσκες μπορεί να είναι φανταστικές ή συμβολικές (μάσκα πολέμου / ειρήνης, μάσκα νύχτας).</p> <p><i>«Ουδέτερη μάσκα»</i> Χρησιμοποιώντας την ουδέτερη μάσκα ο/η μαθητής/-τρια αντιδρά σε δεδομένες συνθήκες: Βρέχεται από ξαφνική βροχή, βλέπει ποδόσφαιρο, κολυμπάει στη θάλασσα, κοιμάται και ξυπνάει.</p> <p><i>«Τα μαγικά ρούχα»</i> Ο/Η εμπυχωτής/-τρια εμφανίζει στα παιδιά ένα μπαουλάκι με παράξενα ρούχα και άλλα είδη αμφίεσης (περούκες, καπέλα, χιτώνας κ.ά.). Τα πληροφορεί πως έχουν μαγικές / μεταμορφωτικές ιδιότητες. Τα καλεί να μεταμφιεστούν με αυτά και να δημιουργήσουν σκηνική δράση με βάση τις ιδιότητές τους.</p> <p><i>«Κωμικός ή «σοβαρός» αυτοσχεδιασμός με βάση ένα θέμα»</i> Ο/Η εμπυχωτής/-τρια δίνει σε κάθε ομάδα μόνο το θέμα του αυτοσχεδιασμού και προτρέπει τα παιδιά να δομήσουν ελεύθερα τις σκηνές τους (π.χ. Οι περίεργοι γείτονες, το κοριτσάκι που χάθηκε στο δάσος, το μαγικό μπαστούνι, ψωνίζοντας σε ένα κατάστημα, επίσκεψη στον οδοντίατρο). Χρησιμοποιούν αντικείμενα και μεταμφιέζονται με βάση τα κοινωνικά και αξιακά πρότυπα του ρόλου τους.</p> <p>Θεατρικοί αυτοσχεδιασμοί (ημιδομημένοι, σκηνικοί)</p>
---	--	--	---

<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τα γνωρίσματα της προσωπικότητας του ρόλου τους και να πληροφορηθούν τα δεδομένα των συνθηκών βάσει των οποίων θα κατανοούν, θα εξηγούν και θα ερμηνεύουν τα κίνητρα και τη συμπεριφορά του ρόλου τους. • Να επινοούν και να συμμετέχουν σε φαντασιακές, παιγνιώδεις και αυτοσχέδιες σκηνικές δράσεις βιώνοντας τη συνύπαρξη στην ομάδα με φιλόστοργη σκέψη. 	<p>Κάρτες ρόλων Για τον ημιδομημένο και σκηνικό αυτοσχεδιασμό. Για τη λειτουργική απόδοση του αυτοσχεδιασμού, πριν από την έναρξή του, κάθε παιδί παίρνει από τον/την εκπαιδευτικό μια κάρτα ρόλου, όπου πολύ σύντομα περιγράφονται τα βασικά στοιχεία ταυτότητας του ρόλου του και της προηγηθείσας/ υπάρχουσας κατάστασης, με απαραίτητη την αναφορά στη συμπεριφορά και του άλλου/ άλλων ρόλων, μέχρι τη χωροχρονική έναρξη του αυτοσχεδιασμού. (Σημείωση: Το περιεχόμενο της κάρτας ρόλου κάθε μαθητή/-τριας, που είναι πολύ σύντομο και το γνωρίζει μόνο ο/η ίδιος/-α, καταλήγει με μια κοινή φράση σε όλες τις κάρτες, η οποία σηματοδοτεί την έναρξη του αυτοσχεδιασμού.)</p> <p>Θεατρικό παιχνίδι α) Απελευθέρωση από ψυχοκοινωνικές συστολές / δημιουργία ομάδας Στην α' φάση, στόχος είναι, μέσω παιχνιδιών για αυθορμησία και ευχαρίστηση και ασκήσεων για συγκέντρωση της προσοχής και ανάπτυξη της παρατηρητικότητας, να καλλιεργηθεί θετικό κλίμα στην ομάδα για χαρά, εμπιστοσύνη και εξάσκηση των εκφραστικών μέσων (σώμα, φωνή, λόγος) με την ενθουσιώδη παρουσία του/της εμπυχωτή/-τριας.</p> <p>β) Αναδημιουργία θεατρικών ρόλων και καταστάσεων Στη β' φάση αναπτύσσονται αυτοσχέδιες σκηνικές δράσεις και αναλαμβάνονται θεατρικοί ρόλοι, που προσαρμόζονται στις προσωπικές ανάγκες των</p>
---	--	---	---

<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>			<p>παιδιών κι όχι των θεατρικών ρόλων: ψυχοσυναισθηματικές ηθικές, ψυχοκοινωνικές. Ρόλοι, μυθοπλαστικές-φαντασιακές καταστάσεις και θέματα, που ενθουσιωδώς επιλέγονται από τα παιδιά, διαμορφώνονται, αναπροσαρμόζονται με βάση την αυθεντικότητα του παίζειν και της ψυχοδυναμικής δράσης τους, όπου ο/η εκπαιδευτικός με ευφάνταστη δημιουργικότητα προκαλεί τη –δίχως θεατές– αυθόρμητη συμμετοχή των παιδιών.</p> <p>γ) Σκηνική αυτοσχέδια δράση Στη γ' φάση οι ομάδες παρουσιάζουν μεταξύ τους τις αυθόρμητες και αυτοσχέδιες δράσεις που ανέπτυξαν κατά τη β' φάση, αφού προηγουμένως σταθεροποιήσουν τα δομικά στοιχεία της δραματικής και σκηνικής μορφής.</p> <p>δ) Αποτίμηση εργαστηρίου Η δ' φάση είναι αξιολογική, που αφορά τα βιώματα των μαθητών/-τριών για τη διαδικασία και το περιεχόμενο των δράσεών τους. Οι μαθητές/-τριες με ποικίλες μορφές έκφρασης (διαλογικής, απεικονιστικής-καλλιτεχνικής) εκδηλώνουν τα συναισθήματα και τον αναστοχασμό τους.</p> <p>Εφαρμογή θεατρικού παιχνιδιού στις 4 φάσεις Ρόλοι και καταστάσεις σε μια ποιητική οπτική του κόσμου, σε μη ρεαλιστική ονειροφантаσία.</p> <p>Θέμα: • Μια παλάμη που δεν ξέρει τι να κάνει με... (τι, ποιον; μετά τι έγινε;) / Ένα παπούτσι αποφάσισε να... (τι; μετά τι έγινε;) / Ένα λουλούδι είναι φυλακισμένο στ... (πού;) /</p>
---	--	--	---

<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιμετωπίζουν στο πλαίσιο ενός θεατρικού ρόλου ένα ζήτημα που απαιτεί λύση με αρμονικό-συναίνετικό τρόπο, υπό το πρίσμα της διαλεκτικής του διαλόγου. 	<p>Ένας στίχος σκέφτεται να... (τι; μετά τι έγινε;)/ Η βροχή αγάπησε τον άνεμο (μετά τι έγινε;)/ Η Δευτέρα σκεφτόταν τι θα πει στην Τρίτη (μετά τι έγινε;)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η μοναξιά του πρίγκιπα. / Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια χαρούμενη ηλιαχτίδα. / Τα δάκρυα του ζωγράφου. • Τι συμβαίνει όταν είμαι σε μια πιτσαρία δίχως χρήματα και πεινάω πολύ; / Τι συμβαίνει όταν μείνω όλη τη νύχτα στο μουσείο με τα αγάλματα; <p>Παιχνίδι ρόλου (άσκηση στη διαλεκτική για τη συναίνεση)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες, σε θεατρικό ρόλο, αναλαμβάνουν –σε ολομέλεια– να διερευνήσουν ένα ζήτημα αντλημένο από την κοινωνική καθημερινότητα, προκειμένου από κοινού να δώσουν κάποια λύση. Βασικό κριτήριο αποτελεί η διλημματική κατάσταση και η αναγκαία συνεργατική και διαλογική συμμετοχή τους στην αντιμετώπισή του. Στο παιχνίδι ρόλου θεμελιώδης είναι η συντονιστική παρουσία του/της εμπυχωτή/-τριας, που σε κομβικό θεατρικό ρόλο (υψηλής, μέσης ή χαμηλής κοινωνικής θέσης), συμβάλλει στην επίλυση του προβλήματος. (Σημείωση: Στην οργάνωση του παιχνιδιού ρόλου συμβάλλει η μέθοδος/τεχνική «Μανδύας του Ειδικού», ως θεατρική μέθοδος πρότζεκτ.) <p>Παράδειγμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Οι ένοικοι μιας πολυκατοικίας συνεδριάζουν για ένα ζήτημα που απαιτεί συναίνεση και λύση (ποιο είναι αυτό;). – Οι βουλευτές μιας ειδικής επιτροπής συνεδριάζουν για
---	--	---	---

<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>		<p>• Να διερευνούν στο πλαίσιο θεατρικού ρόλου την κοινωνικο-πολιτική πραγματικότητα μέσα από βιωματικές, συμμετοχικές, ανακαλυπτικές, κριτικοστοχαστικές, παραστατικές-δραματικές διαδικασίες μάθησης και να οδηγούνται σε νέα κατανόηση.</p>	<p>να εκτιμήσουν ένα ζήτημα. – Οι δικαστές συνεδριάζουν πριν αποφανθούν για ένα ζήτημα. – Τα μέλη μιας ομάδας συζητούν πριν πάρουν μια πολύ κρίσιμη απόφαση (σχετικά με τι;). – Οι κάτοικοι μιας κοινότητας συνεδριάζουν για να αποφασίσουν σχετικά με τη μετεγκατάσταση ή μη του χωριού τους, εξαιτίας σοβαρού λόγου (κατολισθήσεις, δημιουργία υδροηλεκτρικού φράγματος κ.λπ.)</p> <p>Διερευνητική Δραματοποίηση Παράδειγμα: Ο Εγωιστής Γίγαντας, του Όσκαρ Ουάιλντ</p> <p>α) Δημιουργία ατμόσφαιρας ομάδας Στο α' στάδιο επιδίωξη είναι η δημιουργία κλίματος έκφρασης και εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων, μέσω ποικίλων συλλογικών ψυχοκοινωνικών και ψυχοκινητικών παιχνιδιών και ασκήσεων έκφρασης και επικοινωνίας στην ομάδα. Παράδειγμα: – Ανεξάρτητα από το αφήγημα του Εγωιστή Γίγαντα, οι μαθητές/-τριες εμπλέκονται σε παιχνίδια και ασκήσεις που σχετίζονται με τις έννοιες του εγωισμού, της μοναξιάς, της χαράς, του γιγαντιαίου, της απουσίας, της ελπίδας, των εποχών, της ενσυναίσθησης.</p> <p>β) Γνωριμία με το αρχικό περιβάλλον (εναλλακτικά γίνεται το i ή το ii) i. Επαφή με το έργο: Στο πραγματικό περιβάλλον της τάξης οι μαθητές/-τριες έρχονται σε επαφή με το λογοτεχνικό ή το καλλιτεχνικό έργο, εστιάζοντας στα δομικά στοιχεία της θεατρικής</p>
---	--	--	--

<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>			<p>μορφής (δραματικό περιβάλλον, ρόλους, εστιακό κέντρο, χώρο, χρόνο). Προσδιορίζουν τους ρόλους / χαρακτήρες, τα γεγονότα, το πρόβλημα και τις χωροχρονικές συνθήκες του έργου.</p> <p>Παράδειγμα: – (Ακρόαση) Οι μαθητές/-τριες ακούν / παρακολουθούν την ιστορία την οποία ο/η εμψυχωτής/-τρια διακόπτει σε ένα κρίσιμο σημείο της (είναι η στιγμή που ο γίγαντας βλέπει τον κήπο του παγωμένο, ενώ η άνοιξη έχει έρθει).</p> <p>Εναλλακτικά: ii. Επαφή με το ερέθισμα: Σε θεατρικό ρόλο ή εκτός ρόλου, ο/η εμψυχωτής/-τρια παρουσιάζει στους/στις μαθητές/-τριες το ερέθισμα (έννοια, μαρτυρία, οπτικό, ηχητικό ή εικαστικό ερέθισμα), που, όπως αφήνει να εννοηθεί ή –άλλοτε– εξηγεί, σχετίζεται με μια ιστορία. Συζητώντας για το αρχικό περιβάλλον, οι μαθητές/-τριες διατυπώνουν υποθέσεις και εκδοχές, σχετικά με τους εμπλεκόμενους ρόλους και τις δυνάμει καταστάσεις.</p> <p>γ) Δημιουργία δραματικού (νέου) περιβάλλοντος</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρώτες επισημάνσεις για την εξέλιξη της ιστορίας: Οι μαθητές/-τριες με συντομία θέτουν νέα προβλήματα, επινοούν νέα πρόσωπα και καταστάσεις, προσδιορίζουν τον δραματικό χώρο και χρόνο, αναφέρουν τα ενδεχόμενα κίνητρα των προσώπων, τους σκοπούς και τις προσδοκίες τους αλλά και τις μεταξύ τους σχέσεις, εισάγουν νέες εντάσεις και συγκρούσεις, αναζητούν και προτείνουν λύσεις. <p>Παράδειγμα:</p>
---	--	--	--

<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>			<p>– Οι μαθητές/-τριες συζητούν για τα παιδιά, τα στοιχεία της φύσης και τα προβλήματα που έχουν προκύψει από τη συμπεριφορά του γίγαντα, σε πραγματικό και συμβολικό επίπεδο.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διερεύνηση-στοχασμός σε θεατρικό ρόλο: Ο/Η εμπυχωτής/-τρια προτείνει καταστάσεις και με χρήση κατάλληλων θεατρικών τεχνικών εμπλέκει τα παιδιά σε αυτοσχέδιες, διερευνητικές δράσεις σωματικής έκφρασης, διαλόγου, στοχαστικής γραφής, ενθαρρύνοντας τη λειτουργία της μεταμορφωτικής δύναμης του θεάτρου. <p>Παράδειγμα:</p> <p>– (Αισθησιοκινητική δράση) Οι μαθητές/-τριες, διαδοχικά, συγχρόνως ή εναλλακτικά, κινούνται στον ρόλο των παιδιών, του γίγαντα, του ανέμου, της άνοιξης. (Ανίχνευση της σκέψης και της κατάστασης). Όταν ερωτηθούν, απαντούν για την ταυτότητα του ρόλου τους και την κατάστασή του.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαμορφωτική αξιολόγηση Με στόχο την κατανόηση της δράσης το στάδιο αυτό λειτουργεί ανατροφοδοτικά για την εξέλιξη της θεατρικής διερεύνησης. <p>Παράδειγμα:</p> <p>– (Παγωμένη εικόνα / Ανίχνευση της σκέψης και της κοινωνικής κατάστασης). Οι μαθητές/-τριες αναπαριστούν ένα στιγμιότυπο / μια κατάσταση και αξιολογούν τις έννοιες της ιστορίας, που προηγουμένως συζήτησαν.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαμόρφωση της ιστορίας: Στο εργαστήριο δημιουργικής γραφής, που δημιουργείται, διερευνώνται οι χαρακτήρες, οι καταστάσεις, ο χώρος και ο χρόνος, η ένταση, οι διάλογοι,
---	--	--	---

<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>			<p>οι συγκρούσεις, τα σύμβολα, η πλοκή. Όλα προκαλούν ένα νέο μετακείμενο, προϊόν της ίδιας της ομάδας.</p> <p>Παράδειγμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> – (Παγωμένη εικόνα / Ανίχνευση της σκέψης και της κοινωνικής κατάστασης). Οι μαθητές/-τριες σε ζευγάρια στον ρόλο γίγαντα και παιδιού εκφράζουν τις αυθεντικές σκέψεις τους. – (Ημιδομημένος αυτοσχεδιασμός). Οι μαθητές/-τριες στον ρόλο του γίγαντα και του δράκου βρίσκονται στην Κορνούαλη και συζητούν τα κρίσιμα ζητήματα που τους/τις απασχολούν, πριν αναχωρήσει ο γίγαντας για το κάστρο του. – (Η καρέκλα των αποκαλύψεων). Οι μαθητές/-τριες στον ρόλο του γίγαντα, ενός παιδιού ή ενός από τους γονείς των παιδιών μιλούν για τη ζωή τους και τα ερωτήματά τους, ενώ κατόπιν απαντούν σε ερωτήματα του ακροατηρίου. – (Το περίγραμμα του γίγαντα). Οι μαθητές/-τριες στον ρόλο του γίγαντα γράφουν μέσα στο περίγραμμά του τις σκέψεις του, ενώ γύρω από το περίγραμμά του, εκτός ρόλου / ως μαθητές/-τριες, γράφουν σύντομα κείμενα προς τον γίγαντα για να του εκφράσουν τις κρίσεις τους, ως θέση ή ερώτηση. – (Προσωπικό ημερολόγιο). Οι μαθητές/-τριες σε θεατρικό ρόλο αναστοχάζονται σχετικά με τον εαυτό τους. – (Διάδρομος της συνείδησης). Οι μαθητές/-τριες σε ρόλο των πολλών σκέψεων του γίγαντα του λένε τι να κάνει για να επιστρέψει η άνοιξη στον κήπο του. – (Εργαστήριο δημιουργικής γραφής). Οι μαθητές/-τριες
---	--	--	--

<p>Γ. Ανάγκη – Δίλημμα – Πράττω – Στοχάζομαι/ Ο μύθος ταξιδεύει</p>			<p>συνθέτουν και διαλογοποιούν την ιστορία για επικείμενη παρουσίαση.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαμορφωτική αξιολόγηση II <p>Με στόχο την αξιολόγηση της προηγηθείσας συγγραφικής και σκηνικής δράσης, το στάδιο έχει ανασκοπικό χαρακτήρα για ανατροφοδότηση.</p> <p>Παράδειγμα: – (Μανδύας του Ειδικού). Οι μαθητές/-τριες σε ρόλο θεατρικών συγγραφέων ή διορθωτών κειμένων αξιολογούν με ειδικά κριτήρια το προηγούμενό τους κείμενο.</p> <p>δ) Αξιολόγηση Σε θεατρικό ρόλο ή εκτός ρόλου, μετά την ολοκλήρωση των διερευνητικών δράσεων που προηγήθηκαν, τα παιδιά αξιολογούν την ανταπόκρισή τους (ατομικά και συλλογικά) στη δημιουργία του τελικού αποτελέσματος.</p> <p>Παράδειγμα: – (Με χρήση θεατρικών τεχνικών ως αξιολογικών τεχνικών). Οι μαθητές/-τριες αναλαμβάνουν ρόλους από τον Εγwisτή Γίγαντα και με βάση κατάλληλες τεχνικές δείχνουν την αξιολογική κρίση τους.</p> <p>ε) Παρουσίαση Η προηγηθείσα θεατρική διερεύνηση μπορεί να παρουσιαστεί με τη μορφή «κλασικής» παράστασης ή ως σκετς ή ως πολυθέαμα, με τη χρήση θεατρικών τεχνικών / κωδίκων (παγωμένη εικόνα, ανίχνευση σκέψης, μαρτυρία, διάδρομος συνείδησης, αντικρουόμενες σκέψεις, συλλογικός ρόλος, τελετουργία, αυτοσχεδιασμός, καρέκλα αποκαλύψεων, θέατρο σκιών, παντομίμα κ.ά.).</p> <p>Παράδειγμα:</p>
---	--	--	---

			– Οι μαθητές/-τριες παρουσιάζουν αποσπάσματα από το θεατρικό τους εργαστήριο βασισμένο στον Εγωιστή Γίγαντα.
Δ. Ο λόγος του σώματος – Το σώμα του λόγου – Ο κόσμος της υπόκρισης	<p>1. Θεατρικές μέθοδοι/προσεγγίσεις (δραματοποίηση, ντοκουμέντο, δρώμενο κ.ά.).</p> <p>2. Εργαστήρι δημιουργικής γραφής – Παραγωγή δραματικού λόγου.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να επιλέγουν –ή να συνδυάζουν– το πραγματικό και το φανταστικό, το ρεαλιστικό και το ποιητικό. 	<p>Λεκτική και μη λεκτική έκφραση και επικοινωνία</p> <p><i>«Θυμάμαι κι αφηγούμαι»</i> Οι μαθητές/-τριες αντλώντας από την εμπειρία, με την τεχνική της μαρτυρίας ως αποστασιοποιημένης προφορικής αφήγησης ενός βιώματος, αναφέρονται σε μια βιωμένη τους κατάσταση (ένα γεγονός που τους συνέβη, κάτι που τους έκανε εντύπωση, ένα όνειρο). Επίσης αφηγούνται μύθους, παραμύθια και άλλα είδη κειμένων, αξιοποιώντας την αναπαραστατική τους δύναμη.</p> <p>Ο/Η εμπυχωτής/-τρια ενθαρρύνει τα παιδιά, αφού κλείσουν τα μάτια, να θυμηθούν ένα μέρος που έχουν επισκεφτεί. Με κατάλληλες ερωτήσεις τους ζητά να μιλήσουν για το τι βλέπουν, τι νιώθουν, τι μυρίζουν, τι κάνουν και τι λένε σε αυτό το μέρος. Στο τέλος τους ζητά να ανοίξουν τα μάτια και να αφηγηθούν σε ρέοντα λόγο όσα είπαν κατά την προηγούμενη φάση των ερωτήσεων-απαντήσεων.</p> <p><i>«Συνεχίζω την αφήγηση»</i> Κάποιο παιδί ξεκινά την αφήγηση και το επόμενο τη συνεχίζει από εκεί που την άφησε το προηγούμενο.</p> <p><i>«Θεατρική αφήγηση ιστορίας»</i> Οι μαθητές/-τριες αξιοποιούν τα εκφραστικά τους μέσα (σώμα, φωνή, λόγος), προκειμένου να αφηγηθούν μια ιστορία (μύθο, παραμύθι κ.ά.).</p>

<p>Δ. Ο λόγος του σώματος – Το σώμα του λόγου – Ο κόσμος της υπόκρισης</p>		<p>Παραγωγή δραματικού λόγου Εργαστήρι δημιουργικής γραφής.</p>	<p>Λεκτικοί αυτοσχεδιασμοί Οι μαθητές/-τριες βρίσκονται σε κύκλο. Ο/Η εκπαιδευτικός προτείνει ένα θέμα και λέει την πρώτη πρόταση (π.χ. για μια εκδρομή στο δάσος: «Ωραία μέρα σήμερα, λέω να πάμε εκδρομή στο δάσος...»). Κάθε μαθητής/-τρια συμπληρώνει μια πρόταση. Κατόπιν όλα τα παιδιά κινούνται γρήγορα στον χώρο. Ο/Η εμπυχωτής/-τρια με ένα σήμα σε κάποιο παιδί τού θέτει μια ερώτηση, και αυτό με την ίδια διαδικασία ρωτά κάποιον/-α συμμαθητή/-ριά του (π.χ. δίνοντας ένα μαλακό μπαλάκι σε κάποιον/-α κι αυτός/-ή «πετώντας» το σε κάποιον/-α άλλον/-η, κάνοντάς του/της μια νέα ερώτηση κ.ο.κ.).</p> <p><i>«Συεντεύξεις»</i> Τα παιδιά σε ρόλο δημοσιογράφων ρωτούν τα υπόλοιπα παιδιά για διάφορα θέματα.</p> <p><i>«Ανείπωτες ιστορίες σε ένα μουσείο»</i> Σε ρόλο μουσειολόγων διερευνούν την ιστορία και τον πολιτισμό στις προθήκες ενός μουσείου. (Σημείωση: Στους παραπάνω αυτοσχεδιασμούς συμβάλλει η μέθοδος/ τεχνική «Μανδύας του ειδικού».)</p> <p>Συνεχίζω μια ιστορία Σε όλες τις ομάδες δίνεται πολύ σύντομα η αρχή της ίδιας ιστορίας. Κάθε ομάδα την εξελίσει με ευρηματικότητα και παρουσιάζει τη συνέχειά της στην ολομέλεια της τάξης.</p> <p>Έκφραση συναισθημάτων Ο/Η εμπυχωτής/-τρια δίνει στους/στις μαθητές/-τριες μια συνθήκη (π.χ. βρίσκω ένα δώρο στο γραφείο μου, μια</p>
---	--	--	---

<p>Δ. Ο λόγος του σώματος – Το σώμα του λόγου – Ο κόσμος της υπόκρισης</p>		<p>Ανάλυση και δημιουργία μορφών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναλύουν και να ανασυνθέτουν ένα δοσμένο θέμα / κείμενο, το οποίο εμπεριέχει μια ή περισσότερες καταστάσεις, στάσεις και συμπεριφορές. • Να διερευνούν και να ανασυγκροτούν τα παραπάνω μέσω θεατρικού ρόλου. 	<p>προγραμματισμένη εκδρομή ακυρώνεται). Τα παιδιά δείχνουν τα συναισθήματά τους για την παραπάνω συνθήκη με τις εκφράσεις του προσώπου, τις χειρονομίες και τις κινήσεις τους. Τα ενθαρρύνει να εκφράζουν λεκτικά τα συναισθήματά τους για διάφορες συνήθειές τους ή καταστάσεις. Μπορεί να τους δώσει την αρχή μιας πρότασης, π.χ. «Νιώθω ωραία όταν..., Θυμώνω όταν..., Φοβάμαι να...».</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες φαντάζονται ότι βρίσκονται στην όχθη μιας λίμνης, όπου μπορούν να πετάξουν πράγματα που τους/τις στενοχωρούν. Αναπαριστούν την κίνηση του πετάγματος με το χέρι τους και αφηγούνται στην ομάδα τι πέταξαν στη λίμνη (εφιάλτες, αρρώστιες κ.ά.). <p>Δραματοποίηση Μέσω της μεταγραφής ενός μη θεατρικού κειμένου σε νέο κείμενο με θεατρική μορφή και την ακόλουθη σκηνική του παρουσίαση, οι μαθητές/-τριες διαλογοποιούν το γραπτό ή οπτικοακουστικό αρχικό κείμενο (μύθο, παραμύθι, τραγούδι, ποίημα, εικόνα), δίνοντας έμφαση στη θεατρικότητα του –υπό δημιουργία– νέου κειμένου και το «ανέβασμά» του στη σκηνή.</p> <p><i>«Δραματοποίηση ιστορίας, μύθου, παραμυθιού»</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο/Η εμπυχωτής/-τρια αφηγείται μια ιστορία αξιοποιώντας κατά τη διάρκεια της αφήγησης ήχους και μουσική. • Οι μαθητές/-τριες αφηγούνται με τον δικό τους τρόπο όσα τους/τις εντυπωσίασαν. • Μέσω διαλογικής
--	--	---	--

<p>Δ. Ο λόγος του σώματος – Το σώμα του λόγου – Ο κόσμος της υπόκρισης</p>			<p>συζήτησης ο/η εμπυχωτής/-τρια αναδεικνύει τα στοιχεία του δραματικού κειμένου: χώρο, χρόνο, πρόσωπα, δράση, διαλόγους, ένταση, συγκρούσεις κ.ά.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες χωρίζουν το γραπτό κείμενο σε σκηνικές ενότητες / εικόνες. Τίτλοφορούν την καθεμία, αναφέροντας τα γεγονότα περιληπτικά. Κατόπιν γύρω από το κύριο συμβάν της ενότητας (ως κάτι που γίνεται, έγινε ή θα γίνει) «χτίζουν» τη δράση περιορίζοντας τα αφηγηματικά μέρη σε σκηνικές οδηγίες, μέσα σε παρενθέσεις, ενισχύοντας, ταυτόχρονα, τα δραματικά μέρη, ώστε να αναδεικνύονται οι συγκρούσεις μεταξύ των ηρώων και να προκύπτουν οι δραματικές καταστάσεις. Στη συνέχεια παρουσιάζονται στιγμιότυπα και σκηνές, με την ανάληψη θεατρικών ρόλων και τη χρήση ποικίλων τεχνικών: αυτοσχεδιασμοί, μαρτυρίες, παγωμένες εικόνες, ανίχνευση σκέψεων, χορογραφίες κ.ά., προκειμένου να προκύψουν αυτοσχέδιοι διάλογοι και να αποσαφηνισθεί η σκηνική δράση. Όλα τα παραπάνω θα αξιοποιηθούν στο εργαστήρι γραφής και παραγωγής δραματικού λόγου. Με εναλλαγή γραφής και εμπύχωσης καταλήγουν σε σενάρια προβληματιζόμενοι/-ες για τον τρόπο της σκηνικής τους σύνδεσης. • Διαμορφώνουν το σκηνικό περιβάλλον και συμμετέχουν ενεργά σε ζητήματα που αφορούν τα ενδύματα, την ψιμυθίωση, τα αντικείμενα, τη μουσική κ.ά. • Κατόπιν παρουσιάζουν το έργο τους.
<p>Ε. Το τι και το πώς στη θεατρική</p>	<p>1. Κειμενικοί-παραστασιακοί κώδικες – Σκηνοθετική</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να συμμετέχουν στον κόσμο του θεάτρου και του 	<p>Επαφή με συναφές ψηφιακό υλικό, επισκέψεις σε χώρους τέχνης και πολιτισμού,</p>

<p>σκηνή</p>	<p>διαμεσολάβηση.</p> <p>2. Θεατρική παράσταση: Από την παραγωγή στην πρόσληψη.</p> <p>3. Σχολικές γιορτές – Εκδηλώσεις πολιτισμού – Πολυθέαμα.</p>	<p>θεάματος με τα είδη και τις μορφές του.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να συνειδητοποιήσουν τον θεατρικό/ σκηνικό χώρο και χρόνο. • Να εξοικειωθούν με την έννοια της υποκριτικής και του ηθοποιού, τη σχέση του θεατρικού παιχνιδιού με τη θεατρική παράσταση. • Να βιώσουν τη λειτουργία της στοχαστικής, θεατρικής διερεύνησης ως προϋπόθεση για τη σκηνική πράξη. • Να διακρίνουν τη φύση του δραματικού κειμένου, τις διαφορές του από το λογοτεχνικό κείμενο και τους τρόπους μετατροπής του σε θεατρικό. • Να τοποθετούνται κριτικά σε θέματα της δραματικής πλοκής, των συγκρούσεων και των θεατρικών καταστάσεων σε σχέση με τα δρώντα πρόσωπα/ήρωες του έργου. • Να αποκτήσουν τη δυνατότητα παραδειγματικής 	<p>συναντήσεις με δημιουργούς, παρακολούθηση θεαμάτων κ.ά.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επισκέπτονται μια βιβλιοθήκη για γνωριμία με θεατρικά έργα και τα δομικά χαρακτηριστικά τους. <p>Ασκήσεις και παιχνίδια προφορικού λόγου.</p> <p>Αυτοσχεδιασμός Από το θεατρικό παιχνίδι στη σκηνική πράξη και τη θεατρική παράσταση Από το αυθόρμητο και αυτοσχέδιο δραματικό παιχνίδι στη σύνθεση σκηνικής δράσης.</p> <p>Από τη διερευνητική δραματοποίηση στη σκηνική πράξη και τη θεατρική παράσταση Από τη στοχαστική διερεύνηση του θεατρικού εργαστηρίου στη σκηνική του αναπλαισίωση.</p> <p>Δραματοποίηση κειμένου αφηγηματικού, οπτικοακουστικού (εικόνας) <i>«Δραματοποίηση αυτοσχέδιας ιστορίας και παρουσίασή της».</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο/Η εκπαιδευτικός δημιουργεί ερεθίσματα (εικόνα, τραγούδι, ποίημα) και προτρέπει τους/τις μαθητές/-τριες να δημιουργήσουν τη δική τους ιστορία. • Οι μαθητές/-τριες με καταιγισμό ιδεών πλάθουν τα βασικά σημεία της ιστορίας τους: χώρο, χρόνο, πρόσωπα, δράση, διαλόγους, ένταση, συγκρούσεις κ.ά. • Ο/Η εμπυχωτής/-τρια, με κατάλληλη καθοδήγηση, με τις ερωτήσεις του/της, συμβάλλει στη δόμηση της ιστορίας, στη συμπλήρωση
---------------------	---	---	---

<p>Ε. Το τι και το πώς στη θεατρική σκηνή</p>		<p>μίμησης και προτυποποίησης ανθρώπινων χαρακτήρων, δράσεων και συμπεριφορών, να κατανοούν τον οπτικό-ακουστικό ρυθμό και τη μορφή ενός θεατρικού δρώμενου ή μιας θεατρικής παράστασης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αντιληφθούν τη σημασία του εικαστικού πλαισίου στο σκηνικό θέαμα. • Να αποκτούν συνείδηση της συνθετότητας και της λειτουργίας των παραπάνω κωδίκων/σημείων της όψης, καθώς μπορεί: να δηλώνουν αντιλήψεις, συναισθήματα, συμπεριφορές, κοινωνικές καταστάσεις, άδηλες ή φαινομενικά απύσες δυνάμεις, να δημιουργούν την αναγκαία ατμόσφαιρα, να υπογραμμίζουν τον διάλογο, να μεταφέρουν τους συμμετέχοντες-θεατές στον δραματικό χώρο και χρόνο, να υποκαθιστούν τον πρόλογο και τον επίλογο, να συνδέουν αποστάσεις. Κυρίως να υπηρετούν τη συνεργασία με όλους τους υπόλοιπους κώδικες, ώστε να επιτυγχάνεται η επαρκέστερη επικοινωνία με τον θεατή. 	<p>των στοιχείων που της λείπουν και στην ανάπτυξη της δράσης των προσώπων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες χωρίζουν τη δράση σε ενότητες (στιγμιότυπα, σκηνές) και κάθε ομάδα δραματοποιεί μία ή περισσότερες σκηνές. • Αναλαμβάνουν ρόλους και χρησιμοποιούν θεατρικές τεχνικές για τη δραματοποίηση των σκηνών: αυτοσχεδιασμούς, μαρτυρίες, παγωμένες εικόνες, ανίχνευση σκέψεων, χορογραφίες κ.ά., με στόχο τη δημιουργία θεατρικών διαλόγων και σκηνικής δράσης. • Παράγουν γραπτό θεατρικό λόγο. • Συμπληρώνουν / βελτιώνουν τους διαλόγους τους, στους οποίους προσθέτουν κατάλληλες σκηνικές οδηγίες. Συζητούν τις απόψεις τους για τα σημεία της όψης (σκηνικά αντικείμενα, κοστούμια, φωτισμός, ψιμυθίωση, μουσική κ.ά.). • Οι μαθητές/-τριες ενθαρρύνονται στις ευφάνταστες, πρωτότυπες κατασκευές με ασύμβατα υλικά. Συζητούν για τη σημασία και τη λειτουργία του φωτισμού, της μουσικής και της ψιμυθίωσης στη θεατρική παράσταση.
---	--	--	--

<p>Ε. Το τι και το πώς στη θεατρική σκηνή</p>		<ul style="list-style-type: none"> ● Να βιώσουν τη θεατρική δραστηριότητα και τους συντελεστές της στον τόπο τους. ● Να συμμετέχουν ως συνεργάτες και συνδημιουργοί σε κάποιο σκηνικό θέαμα (ηθοποιός, βοηθός σκηνογράφου, ενδυματολόγου, ψιμυθιολόγου, φωτογράφος κ.ά.), συνειδητοποιώντας τη σημασία των παραπάνω ειδικοτήτων στη λειτουργία της παράστασης. ● Να κρίνουν μια θεατρική παράσταση και να διατυπώνουν γραπτά ή προφορικά τις εμπειρίες τους από αυτή, με ευαισθησία στην τέχνη, για αποτίμηση και παραγωγή καλλιτεχνικών έργων. ● Να αποκτήσουν την ικανότητα αισθητικής συγκίνησης από τη συμμετοχή / παρακολούθηση θεατρικής παράστασης. ● Να ψυχαγωγούνται από την εμπειρία του θεάτρου. ● Να προσεγγίζουν το θέατρο ως μορφή καλλιτεχνικής έκφρασης και επικοινωνίας. ● Να προσεγγίζουν το θέατρο με τη συμμετοχή τους σε έρευνα. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Ο/Η εμπυχωτής/-τρια δημιουργεί τις συνθήκες για: Συνεργασία με θεατρικά εργαστήρια της περιοχής (του τοπικού δήμου ή μιας θεατρικής ομάδας). – Παρακολούθηση και επιτόπια έρευνα θεατρικών παραστάσεων και άλλων εκδηλώσεων πολιτισμού στην τοπική κοινωνία. – Παρακολούθηση, σχολιασμό της παράστασης, κατασκευή πληροφοριακού υλικού (φυλλάδια, αφίσες κ.ά.). – Δημιουργία ενότητας για το θέατρο στην ιστοσελίδα του σχολείου με
---	--	--	--

<p>Ε. Το τι και το πώς στη θεατρική σκηνή</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Να χρησιμοποιούν τη δημιουργική συνδρομή της ψηφιακής τεχνολογίας στη σκηνική λειτουργία του θεάτρου. 	<p>οπτικοακουστικό/φωτογραφικό υλικό, με σχόλια-κριτικές για παραστάσεις και δρώμενα του σχολείου και άλλων φορέων.</p> <p>– Να αποδώσουν με δικό τους τρόπο, ενταγμένοι/-ες σε ομάδες, τα κυριότερα θεματικά στιγμιότυπα της παράστασης που παρακολούθησαν με την τεχνική της παγωμένης εικόνας. Να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν τη δική τους σκηνική εικόνα αξιοποιώντας διαφορετικά τους θεατρικούς κώδικες.</p> <p>– Μετά την παρακολούθηση της θεατρικής παράστασης να εκφραστούν στο εργαστήριο γραφής, στο εικαστικό και στο μουσικό εργαστήριο κ.ο.κ.</p> <p>– Να ανταποκρίνονται σε ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις με έργα ανάκλησης και αναγνώρισης που αφορούν τη χρήση και τον συνδυασμό των κωδίκων της παράστασης, το αξιακό/ιδεολογικό περιεχόμενο του θεατρικού έργου, τις σκηνοθετικές τεχνικές κ.ά.</p> <p>Διαθεματικές δραστηριότητες μεταξύ των γνωστικών αντικειμένων και των μορφών καλλιτεχνικής έκφρασης (π.χ. μουσικοθεατρική παράσταση, εικαστικό, μουσικό δρώμενο, θεατροπαιδαγωγικές δράσεις σε μουσειακό περιβάλλον κ.ά.).</p> <p>Χρήση των νέων τεχνολογιών, Ψηφιακή Διερευνητική Δραματοποίηση Στο πλαίσιο της Ψηφιακής Διερευνητικής Δραματοποίησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες
---	--	---	---

<p>Ε. Το τι και το πώς στη θεατρική σκηνή</p>			<p>αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες, τα ψηφιακά μέσα, το διαδίκτυο, τα ποικίλα προγράμματα και τις εφαρμογές επαυξημένης πραγματικότητας, επεξεργασίας εικόνων κ.ά. Οι παραπάνω εφαρμογές προσφέρονται για ένταξη τους στο φάσμα των θεατρικών τεχνικών, με σκοπό τη θεατρική διερεύνηση περιβαλλόντων της κοινωνικής πραγματικότητας και των δραματικών κειμένων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες παράγουν πολιτισμικά προϊόντα με τη συγγραφή σεναρίων/ διαλόγων, με ανασύνθεση σκηνών για την οργάνωση θεατρικής παράστασης. <p>Διαδραστική ψηφιακή δραματοποίηση μέσω διαδικτύου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μαθητές/-τριες από διαφορετικούς τόπους και χώρες επικοινωνούν μεταξύ τους στο πλαίσιο θεατροπαιδαγωγικών προγραμμάτων, με αφορμή το θέατρο και τις τέχνες στην εκπαίδευση. • Παράγουν δημιουργικές ταινίες (βίντεο) πολύ σύντομης διάρκειας που μπορεί να αποτελέσουν μέρος σκηνικού θεάματος, για ανάδειξη της δράσης στον χώρο και τον χρόνο. • Αξιοποιούν τον διαδραστικό πίνακα κατά την εξέλιξη μιας δραματοποιημένης ιστορίας ή άλλης θεατρικής μορφής. • Δημιουργούν ψηφιακό αποθετήριο με υλικό από την προετοιμασία και εφαρμογή εκδηλώσεων πολιτισμού στο σχολείο. • Δημιουργούν ιστοσελίδες, όπου ως δημιουργοί, ερευνητές και συγγραφείς αξιοποιούν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις ομαδικές τους δράσεις.
---	--	--	---

Ε. Το τι και το πώς στη θεατρική σκηνή		<ul style="list-style-type: none"> • Να χρησιμοποιούν διαφορετικές μορφές θεάτρου και θεατρικές τεχνικές για εμπλουτισμό των σχολικών γιορτών. 	<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός, οργάνωση και υλοποίηση καινοτόμων προσεγγίσεων σύγχρονων πολιτιστικών εκδηλώσεων με τη χρήση νέων μορφών (π.χ. πολυθέαμα) και με τη συνεργασία του συνόλου της σχολικής μονάδας αλλά και φορέων, συλλόγων κ.ά.
ΣΤ. Ταξιδεύοντας στον κόσμο του θεάτρου: Το θέατρο ως τέχνη και επιστήμη	<ol style="list-style-type: none"> 1. Συμμετέχοντας ως θεατής σε μια θεατρική παράσταση (στο θέατρο, στο μουσείο κ.α.). 2. Περιδιαβαίνοντας από το αρχαίο ελληνικό δράμα στη σύγχρονη θεατρική δημιουργία. 3. Συναντώντας τις τέχνες στο θέατρο (Παμμουσία των Τεχνών). 4. Συνδυάζοντας μορφές θεάτρου (θέατρο κούκλας και σκιάς, χοροθέατρο, οπτικοακουστικές τεχνικές κ.ά.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν συνείδηση θεατή, να κατανοούν, να απολαμβάνουν και να κρίνουν το σκηνικό θέαμα, έχοντας τη δυνατότητα να εκφράσουν γραπτά ή προφορικά την άποψή τους. • Να προσεγγίσουν την τεχνολογία θεάτρου. • Να επικοινωνήσουν με τους συντελεστές μιας παράστασης. • Να αντιληφθούν τη συνύπαρξη των τεχνών στη διαδικασία παραγωγής μιας παράστασης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες επισκέπτονται διαφορετικούς θεατρικούς χώρους (αρχαίο θέατρο, θεατρικές σκηνές: γκαράζ, εξώστες, φουαγιέ κ.λπ.). Συζητούν στην τάξη για την επιλογή και χρήση του χώρου σε κάθε παράσταση. Γιατί επιλέχτηκε ο συγκεκριμένος χώρος για αυτό το έργο; Πώς επηρεάζει τη δράση; Πώς επηρεάζει τον θεατή; Θα ήταν διαφορετικό το έργο αν παιζόταν σε έναν άλλο χώρο; Πού κάθεται ο θεατής και πού διαδραματίζεται η δράση; Συζήτηση για τις παραστάσεις σε περιοδείες ή φεστιβάλ. • Παρακολουθούν οπτικοακουστικό αρχεαίο υλικό με αποσπάσματα του ίδιου έργου σε διαφορετικές παραστάσεις ή/ και κινηματογραφικές ταινίες. Προσκαλούνται καλλιτέχνες (συγγραφείς, σκηνοθέτες, ηθοποιοί, σκηνογράφοι) στον χώρο του σχολείου, ώστε οι μαθητές/-τριες συζητώντας μαζί τους να γνωρίσουν την τέχνη τους. Έτσι πραγματοποιείται η απαιτούμενη διασύνδεση του σχολείου με την κοινωνία και τον πολιτισμό. • Συζητούν για τη διαφορά μεταξύ θεατρικού έργου και θεατρικής παράστασης. Ποια στοιχεία, νοήματα, ιδεολογία, εμπεριέχονται στο έργο; Πώς επιλέγει ένας σκηνοθέτης να τα αναδείξει και γιατί; • Επισκέπτονται θεατρικά μουσεία και άλλα μουσεία προκειμένου να

<p>ΣΤ. Ταξιδεύοντας στον κόσμο του θεάτρου: Το θέατρο ως τέχνη και επιστήμη</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξουν τη θεατρική τους παιδεία μέσα από ιστορικές περιόδους και θεατρικά είδη. • Να συνδυάζουν στοιχεία και κώδικες από άλλες τέχνες (μουσική, ζωγραφική, γλυπτική, κινηματογράφος), προκειμένου να δημιουργούν ένα σύνθετο σκηνικό αποτέλεσμα, που περιλαμβάνει σωματική κίνηση και έκφραση, λόγο, 	<p>διερευνήσουν θεατρικά τα εκθέματά τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χωρίζονται σε ομάδες και εντοπίζουν διαφορετικό υλικό γύρω από ένα έργο, μια σκηνή, έναν ηθοποιό κ.λπ. Συζητούν σχετικά με τα ευρήματα. • Συζητούν για την κυρίαρχη αισθητική αντίληψη κάθε εποχής και για τις αλλαγές της στον χρόνο ή για τα στοιχεία που μένουν ίδια. Συζητούν τα αισθητικά στοιχεία της θεατρικής παράστασης που δημιούργησαν οι ίδιοι. • Εξοικειώνονται με την κριτική θεώρηση μέσα από κείμενα που γράφουν για το θέατρο και για παραστάσεις, με σκοπό να δημοσιευτούν στον Τύπο, να αναρτηθούν στο διαδίκτυο, να συμβάλουν στον διάλογο με συνομήλικούς τους από άλλες χώρες. Καλούν συγγραφείς και σκηνοθέτες ή άλλους δημιουργούς και παράγοντες για συζητήσεις και εκδηλώσεις. • Επισκέπτονται το θέατρο για να παρακολουθήσουν ποικίλα είδη θεατρικών έργων / παραστάσεων. • Συζητούν στην τάξη για τα στοιχεία κάθε παράστασης (ομοιότητες-διαφορές). • Συζητούν για την κοινωνία και την εποχή που «γέννησε» το εκάστοτε θεατρικό έργο. • Συζητούν για τη σκηνοθεσία και πώς αυτή μεταχειρίστηκε το θεατρικό έργο. • Συζητούν για τα επαγγέλματα και τις ιδιότητες που σχετίζονται με το θέατρο στη σημερινή ή σε άλλες εποχές. <p>(Σημείωση: Στις παραπάνω συζητήσεις οι μαθητές/-τριες καταθέτουν την εμπειρία τους από το επαγγελματικό θέατρο και τον τρόπο που λειτουργούν οι ίδιοι/-ες στη δημιουργία της μαθητικής τους παράστασης (συζητούν</p>
---	--	--	--

<p>ΣΤ. Ταξιδεύοντας στον κόσμο του θεάτρου: Το θέατρο ως τέχνη και επιστήμη</p>		<p>μουσική, ήχους, εικόνες, χρώματα, κατασκευές.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να έρθουν σε επαφή με ποικίλες μορφές και εκφάνσεις του θεάτρου: <ul style="list-style-type: none"> – θέατρο σκιών, – κουκλοθέατρο, – χοροθέατρο, – μουσικό θέατρο, – θέατρο δρόμου, – παντομίμα, – ακροβατικά, – θέατρο και κινηματογράφος. 	<p>πώς αντιμετώπισαν τη σκηνοθεσία, πώς απέδωσαν τα κεντρικά θέματα και πώς η τρέχουσα πραγματικότητα τους/τις επηρέασε.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρακολουθούν οπτικοακουστικό υλικό από σύγχρονα θεάματα διαφορετικών πολιτισμών (που αδυνατούν να δουν ζωντανά). Εξασκούνται στη δημιουργία πολυθεάματος συνδυάζοντας πολλές τέχνες και τεχνικές. • Παρακολουθούν παραστάσεις μουσικού θεάτρου, χοροθεάτρου, θεάτρου κούκλας, θεάτρου σκιών, θεάτρου στο μουσείο κ.λπ. <p>«Η μαριονέτα μου κι εγώ» Ένα από τα παιδιά διαλέγει ένα αντικείμενο και το χρησιμοποιεί σαν μαριονέτα. Αυτό μπορεί να είναι ένα κουτί από σοκολατάκια ή μια πλαστική συσκευασία.</p> <p>«Σκιές σε λευκό πανί» Οι μαθητές/-τριες χρησιμοποιούν έναν προβολέα και ένα τεντωμένο λευκό πανί για να δοκιμάσουν τις δυνατότητες της σκιάς διαφόρων σχημάτων, αντικειμένων και ρόλων σε φιγούρα από θέατρο σκιών. Αν υπάρχει η δυνατότητα συνεργασίας με καραγκιοζοπαίκτη, μπορεί να γίνει παράσταση.</p> <p>Ενδεικτικές δραστηριότητες που μπορούν να κάνουν οι μαθητές/-τριες σχετικά με το κουκλοθέατρο είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρακολουθούν παραστάσεις από επαγγελματίες του είδους (ζωντανά ή από ταινία). • Παίζουν με τις κούκλες τους (απλές κούκλες με ανθρώπινη μορφή ή μορφή ζώου). Δημιουργούν αυτοσχέδιους
---	--	--	---

<p>ΣΤ. Ταξιδεύοντας στον κόσμο του θεάτρου: Το θέατρο ως τέχνη και επιστήμη</p>			<p>διαλόγους κρατώντας τις κούκλες τους στον αέρα ή πάνω σε ένα τραπέζι προσπαθώντας να μη φαίνεται το σώμα τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ζωγραφίζουν μορφές στην παλάμη τους και τη μετατρέπουν σε κούκλα. Κάνουν αυτοσχεδιασμούς με τις μορφές που απεικονίζονται στις δύο παλάμες τους ή με τους/τις συμμαθητές/-τριές τους. • Κάνουν το ίδιο με μορφές που έχουν ζωγραφίσει σε κάθε δάχτυλο. <p>Κατασκευάζουν κούκλες με διάφορα υλικά (κουτιά, κουτάλες, μπουκάλια, κάλτσες, χαρτοπολτό, φελιζόλ, σφουγγάρια, χάρτινα πιάτα, ποτήρια, γάντια, φρούτα, μπαλάκια κ.ά.) και κάνουν αυτοσχεδιασμούς.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χρησιμοποιούν διάφορα είδη κούκλας με τα οποία παίζεται το κουκλοθέατρο: γαντόκουκλες, επίπεδες, μαριονέτες, μαρότες, μάπετ, δαχτυλόκουκλες. Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού εξοικειώνονται στις τεχνικές τους. • Χρησιμοποιούν το σώμα τους ως μαριονέτα (σε κάθε ζευγάρι μαθητών/-τριών ο/η Α κινεί τα φανταστικά νήματα της μαριονέτας και ο/η Β κινεί ανάλογα τα μέλη του σώματός του/της). • Χρησιμοποιούν τις κούκλες για να δραματοποιήσουν μύθους, παραμύθια, ιστορίες. • Κάνουν μικρές παραστάσεις με κούκλες στη σκηνή του κουκλοθέατρου ή σε μια αυτοσχέδια σκηνή. • Κατασκευάζουν τα σκηνικά που τους είναι απαραίτητα και φροντίζουν για τον φωτισμό. <p>Θέατρο με σκιές «Παιχνίδια με το φως και τη σκιά»</p>
---	--	--	---

<p>ΣΤ. Ταξιδεύοντας στον κόσμο του θεάτρου: Το θέατρο ως τέχνη και επιστήμη</p>			<p>«Σκιές σε λευκό πανί» Οι μαθητές/-τριες χρησιμοποιούν έναν προβολέα και ένα τεντωμένο λευκό πανί για να δοκιμάσουν τις δυνατότητες της σκιάς διαφόρων σχημάτων, αντικειμένων και ρόλων σε φιγούρα από θέατρο σκιών. Αν υπάρχει η συνεργασία με καραγκιοζοπαίκτη, μπορεί να γίνει παράσταση.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παίζουν με το φως και τη σκιά αντικειμένων για να κατανοήσουν τη σχέση σκιάς και απόστασης από τη φωτεινή πηγή. • Παρακολουθούν βιντεοσκοπημένα αποσπάσματα από θεάματα με επαγγελματίες του είδους. • Σχηματίζουν σκιές με τα χέρια (ζωάκια) πίσω από λευκό φωτισμένο πανί. • Σχηματίζουν σκιές με το σώμα πίσω από λευκό φωτισμένο πανί. <p>«Μαντεύω το πρόσωπο» Τα μισά από τα παιδιά είναι πίσω από το πανί και τα υπόλοιπα μπροστά. Κάποιος πίσω από το πανί δείχνει τη σκιά του κι οι υπόλοιποι μαντεύουν ποιος είναι.</p> <p>«Μαντεύω το αντικείμενο» Αναπτύσσεται όπως η προηγούμενη δράση, με τη διαφορά πως στη θέση του προσώπου τοποθετείται ένα αντικείμενο με ευδιάκριτη σκιά.</p> <p>«Γνωριμία με τον Καραγκιόζη» 1η: Αισθητική εμπειρία – παρακολούθηση Αισθητική απόλαυση παράστασης Καραγκιόζη δια ζώσης ή από ταινία.</p> <p>2η: Γνωριμία με τις φιγούρες Επιδιώκεται η πρώτη γνωριμία των μαθητών/-</p>
---	--	--	---

<p>ΣΤ. Ταξιδεύοντας στον κόσμο του θεάτρου: Το θέατρο ως τέχνη και επιστήμη</p>		<p>• Να διερευνούν τα σύγχρονα θεατρικά ρεύματα για τον</p>	<p>τριών με τους πρωταγωνιστές του ελληνικού θεάτρου σκιών με βάση την εμφάνιση, την ομιλία, τις χαρακτηριστικές τους φράσεις, τον ρόλο και τον χαρακτήρα τους. Ενδεικτικά: Παρουσιάζονται οι φιγούρες – επισημαίνονται τα βασικά χαρακτηριστικά τους (εμφάνιση, χαρακτήρας). Προτείνεται η επίσκεψη ενός επαγγελματία στο σχολείο ή η επίσκεψη των μαθητών/-τριών στον χώρο του, προκειμένου να προσεγγιστεί η κατασκευή των ηρώων, οι μορφές-τεχνικές, η τυπολογία κ.ά.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες ηχογραφούν τις φωνές των ηρώων και προσπαθούν να τις αναγνωρίσουν. Σε έργα ανάκλησης και αναγνώρισης εντοπίζουν τα χαρακτηριστικά, την κινησιολογία, την ενδυμασία τους. <p>3η: Κατασκευή φιγούρων και σκηνικών – Παράσταση με έτοιμο σενάριο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες κατασκευάζουν χάρτινες φιγούρες και εξοικειώνονται με τον τρόπο ομιλίας και κίνησής τους. Παράλληλα εφαρμόζουν τεχνικές του θεάματος και επιχειρούν αυτοσχεδιασμούς. • Παίζουν με τις φιγούρες που έφτιαξαν (στον αέρα, στον τοίχο, σε πανί). • Δοκιμάζουν αυτοσχεδιασμούς με το σώμα τους. • Εμπυχώνουν αυτοσχέδια σενάρια στον μπερντέ. • Παρακολουθούν μια παράσταση, στη διάρκεια της οποίας ήρωες τους απευθύνονται ζητώντας κάτι από αυτούς/-ές. <ul style="list-style-type: none"> • Οι μαθητές/-τριες παρακολουθούν μια παράσταση
---	--	---	--

<p>ΣΤ. Ταξιδεύοντας στον κόσμο του θεάτρου: Το θέατρο ως τέχνη και επιστήμη</p>		<p>συμμετέχοντα θεατή στη δράση, την εξέλιξη ή/ και την αλλαγή της.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν εμπειρία, ως ενεργοί/δρώντες θεατές, άλλων αλληλεπιδραστικών μορφών θεάτρου: σε θεατρικές παραστάσεις και σε θεατροπαιδαγωγικά προγράμματα. 	<p>«θεάτρου της αγοράς», κατά την οποία ο πρωταγωνιστής φτάνει σε αδιέξοδο. Κατόπιν οι ηθοποιοί ζητούν από τα παιδιά-θεατές να προτείνουν λύσεις για να αλλάξουν προς το καλύτερο την εξέλιξη της δράσης. Οι προτάσεις των παιδιών δε γίνονται λεκτικά: Αντίθετα, προτείνουν κάτι παίρνοντας τον ρόλο του πρωταγωνιστή. Η δράση ξεκινάει από την αρχή και ο θεατής-δρων προσπαθεί να αλλάξει τα πράγματα αυτοσχεδιάζοντας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετέχουν σε θεατροπαιδαγωγικό πρόγραμμα σχεδιασμένο από παιδαγωγούς-καλλιτέχνες σχετικά με ένα κοινωνικό / σύγχρονο θέμα. Με βάση ένα δρώμενο ή σύντομη ιστορία, επεξεργάζονται το θέμα σε εργαστήρια, αυτοσχεδιάζοντας, προτείνοντας νέες οπτικές και λύσεις, παρουσιάζοντας τις προτάσεις τους σε άλλους, δημιουργώντας μια δική τους εκδοχή. Επίσης, μπορούν να εξερευνήσουν περισσότερο το θέμα / ιστορία, με τη συγγραφή κειμένου για τον ρόλο, με τη σύνταξη επιστολής, με τη δημιουργία περαιτέρω σκηνών οι οποίες συνεχίζουν τη δράση ή αναδεικνύουν το παρελθόν των χαρακτήρων / ρόλων.
---	--	---	--